

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 27 (3042) 2008 JULY - LIEPA 8 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$1

Vertybės išlieka

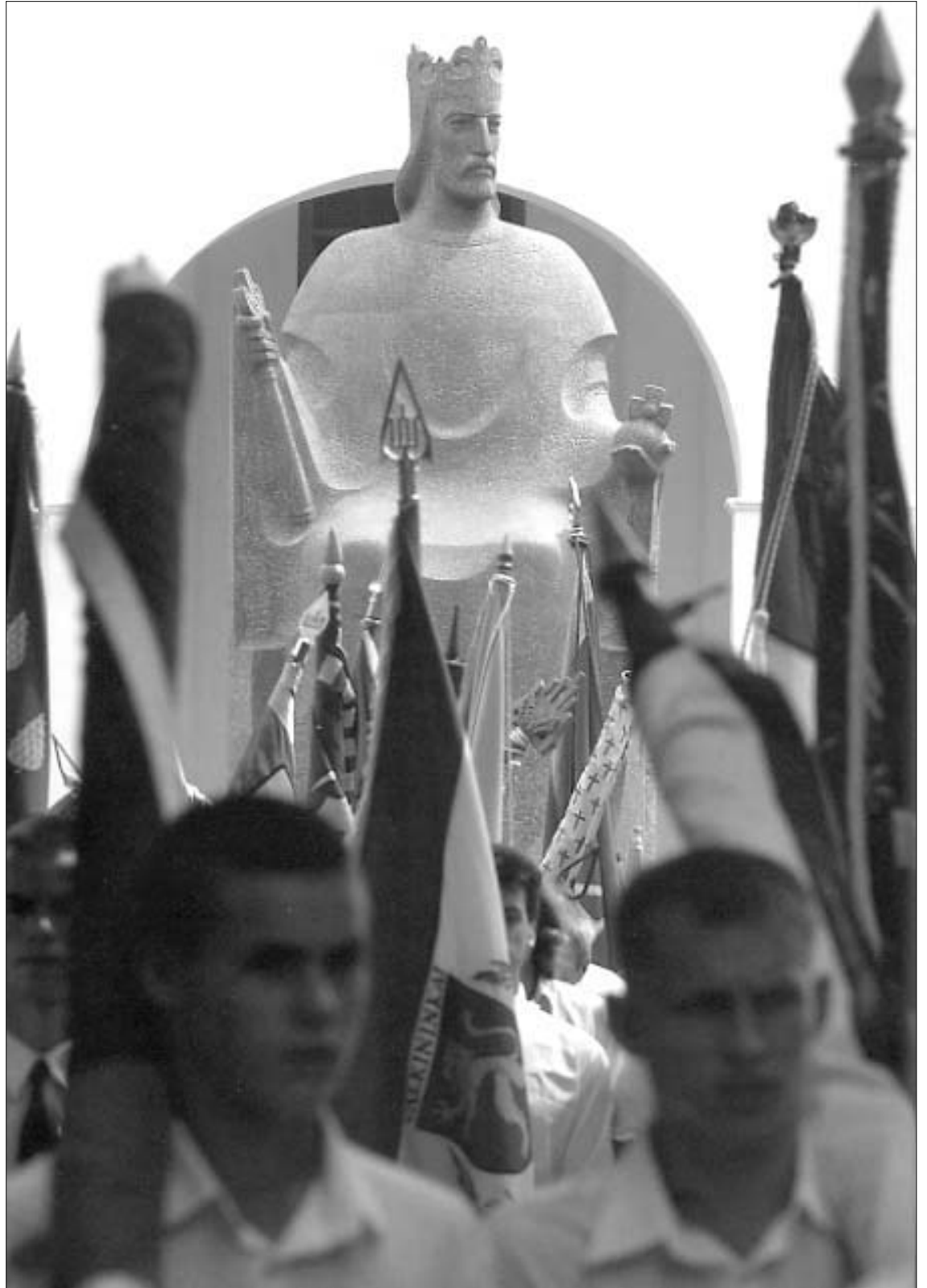
Aukštųjų technologijų bei įvairių naujovių judinamas pasaulis darosi neramus. Tartum būtų viskas pasikėlę ir lauktų, ant kokio pamato teks nusileisti.

KAŽIN kada diegtas užsitikrinimas beveik nejučiomis prarastas, ateities vizijos sumaišytos – kas vakar buvo vertinga, šiandien net valstybiniais įstatymais keičiama, stengiamasi lygiuotis su kitais, nes savasis veidas – tai kone atsilikimas. Ir pavieniai žmonės ir jų organizuotos grupės, pasikėlę neatsilikti, plūduriuoja kažkokioje erdvėje, kur įvairių prasimanymų (gal ir skubiai sukurptų idėjų) vėjai viską stipriau paliečia. O sykį pakilus, jeigu ir norėtum, nebėra kur nusileisti, nes pamatai ardomi su dideliu uolumu, tai yra griauamas senasis pasaulis, kad būtų vietos naujam statyti ir kad senasis negadintų vaizdo. Net ir mūsų Vilniaus paminklinei architektūrai nebelengva atsilaikyti prieš komercinių vėjų siautėjimą. Net ir pagrindinės tautos ląstelės (šeima), nebepaisant jokių prigimtinių gamtos dėsnų, turi būti kitaip suprantamos ir įvertinamos, nes tai daro kažkokie kiti, pasižaboję lygiateisiškumo arkliauką, visai ne vietoje besispardantį. Užtat džiugu, kai šitokiose sumaištyse švysteli savasis veidas – “Seimas po ilgų diskusijų priėmė nutarimą, kuriuo pritarė Valstybinei šeimos politikos koncepcijai. Už šį dokumentą balsavo 69 Seimo nariai, prieš buvo 6, susilaikė 24 parlamentarai”, – praneša ELTA š.m. birželio 3 d. Lietuvos Vyskupų konferencija, sveikindama šį nutarimą, tarp kitko primena, kad “jei šeimos ir toliau telksis ryžtingai ginti savo teises ir vertybes, jų balsą išgirs tiek politikai, tiek valdininkai”. Tai gana reikšminga skatinant domėtis, kuria linkme, kodėl ir kaip mūsų išrinktoji valdžia žengia. O visiems įsidėmėtini ir seimo nario Petro Gražulio žodžiai: “Žiūrėkime dešimt Dievo įsakymų ir reikalaukime, kad šeima būtų pagrindinė mūsų vertybė”...

PRIEŠ daugiau kaip 700 metų Mindaugo pradėta Lietuvos valstybė buvo ir lieka didelė vertybė. Tautos istorijoje ji paliko įvairių žymių, iš kurių ne visos šviesios. Tačiau, kas bebūtų buvę, aiškios laikysenos dėka, valstybingumas, arba bent jo idėja, buvo išsaugoti. Pavojų prarasti savo pamatus visais laikais yra buvę ne mažiau nei šiandien. Kiekvieną kartą išlikimui turėjo būti naudojamos atitinkamos priemonės. Vienas dalykas betgi nesikeitė – tai tvirtumas neatsisakyti to, kas yra mūsų, neparduoti įgytų ir per šimtmečius išsaugotų vertybių už viliojančias pasiūlas, neišmainyti savo sąžinės į prabangą. Užtat ir šiandien svarbu laikytis principų ir nepamiršti kas esame – lietuviai pirmiausia, o tik europiečiai po jų. Žinoma, nėra lengva, kai malonūs vėjeliai papučia, kai paglostymai iš visų pusių jaučiami, nors už tai reikia užmokėti nuolaidomis. Bet vis dėlto viskam turėtų būti ribos, o valstybinį egoizmą saugoti yra valdžios priedermė. Ne savo asmeninį egoizmą, bet valstybinį. Šitaip galvojant ir veikiant nejučiomis susidarytų ir moraliniai valdymo pagrindai, kurių nepakankamumą savo kalbose dažnai jau pabrėžia valstybės vadovai. Politika-vimas ir vadovavimas be moralės visuomenės akyse pagrįstai atrodo kaip nešvarus, suktas darbas. Todėl sunku tikėtis, kad doresnis žmogus tokio darbo siektų. Kai šios kadencijos seimas ir vyriausybė yra pliekiami iš visų pusių ir kai daugeliui kyla klausimas, kur dingio sugebantys geriau tvarkyti valstybės reikalus – atsakyti galėtų tik faktas, kad ne kiekvienam rūpi tasai plūduriavimas virš pamatų, nors ir garbės žymenimis puošiamas. Pragiedrulių betgi matyti, kai vis dažniau dėl savo tėvynės ateities pasisako naujos kartos šviesuoliai, galimas dalykas, būsimieji valstybės vadovai. ČS

Šiame numeryje

Sąžinės ir žodžio laisvės kankinys – 2,10 psl.
Tėviškės – neparduodamos, paveldimos – 3 psl.
“Maskvos laikas” romane ir gyvenime – 4 psl.
Prošvaistė Kanados Londono Šiluvoje – 6 psl.
Rochala – 8 psl.
M.B. Stankūnienės Menų galerija – 9 psl.
Kvaišalai ir jaunimas – 13 psl.
Kolekcija “Lietuvių aktorių balsai” – 14 psl.

Paminklas karaliui Mindaugui Vilniuje, atidengtas 2003 m. liepos 6 – Valstybės diena
Ntr. iš leidinio 1990 kovo 11 Lietuvos valstybingumo raidoje

Sajūdžio ištakos

VILIUS BRAŽĖNAS

“Perestroika” nuveda į 1959 metais aukšto rango KGB-isto Šelepino “raportą”. Jame nurodomas būtinumas pakeisti Sovietų Sąjungos įvaizdį, kad išgelbėjus SSRS nuo žlugimo. Šelepinas, drauge su Mironovu pranešimą pateikė KP CK. Už tai, nusodinęs gen. Serovą, Šelepinas gavo KGB viršininko vietą, o Mironovas – svarbų Administracinių organų skyriaus vadovo. Šelepino 1959 metų planas pakeisti SSRS įvaizdį rado atgarsį “Perestroikos” metais. Popiežius Jonas Paulius II prancūzui žurnalistui pareiškęs, jog “Gorbačiovas gavo neįmanomą uždavinį: pakeisti Sovietų įvaizdį nepakeičiant

sistemos”.

Tai tik patvirtina, kad “Persitvarkymo sąjūdis” buvo Šelepino pranešimo toli ateitin siekiančio plano padarinys. Buvo planuota pakartoti sėkmingą Lenino apgaulę – NEP (Naują ekonominę politiką): Vakarų pagalba išgelbėti Sovietų Rusiją nuo neišvengiamo žlugimo.

Leninui buvo lengviau nei Gorbačioviui apgauti Vakarų. Nepaisant jo jau sukeltos teroro bangos, pasaulis dar nebuvo aiškiai matęs kruvinių komunizmo dantų. Nors daug kas ir dabar užsimerkia prieš faktus, akivaizdoje po karo ir po Stalino mirties kilusio ideologinio pasimetimo, ekonominių bėdų ir kylančio nacionalizmo pavergtuose kraš-

tuose, Gorbis buvo priverstas prisidengti nuolaidomis, net nacionalizmo pakentimu. Pagal Šelepino planą paveikti Vakarų, net KGB buvo pakeistas, nukreipiant geroką dalį jo dėmesio nuo teroro ir šnipinėjimo į dezinformaciją. Net buvo KGB įsteigtas “D” skyrius. Tad maždaug tokiame darže Kremlius daigino “persitvarkymą”. Atsirado “liaudies frontai”. Pirmiausia labiausiai patikimoje Estijoje, kur KP gensekas buvo Gorbio klasės (kažkokios) draugas. Pagaliau atrodo, buvo “kam reikia” duotas įsakymas “spontaniškai” organizuoti “persitvarkymą” okupuotoje Lietuvoje.

Nukelta į 5-tą psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:

\$70 - reguliari (paprastu paštu) • \$120 - reg. (1 klasės paštu)
\$90 - garbės (paprastu paštu) • \$140 - garbės (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$90 (Kan. dol.)
JAV: \$90 - reguliari, \$110 - garbės • \$150 - 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY
Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.
Annual subscriptions: In Canada - regular (Publications Mail) - \$70, reg. (Lettermail) - \$120; patron (Publ. Mail) - \$90, patron (Lettermail) - \$140.
Overseas - Airmail - \$170, Surface Mail - \$90 (in CDN funds). USA - reg. \$90, patron - \$110, Airmail - \$150. US subscriptions are payable in US funds.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.
Agreement No. 40012376.
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.

Canada

Sąžinės ir žodžio laisvės kankinys

Redaktoriaus Igno Skrupskelio likimo pėdsakais

VIDMANTAS VALIUŠAITIS

Neseniai turėjau progos pakartotinai susipažinti su politine baudžiamąja byla P-12070-Li, pradėta 1940 m. liepos 12 d. Lietuva jau okupuota, bet dar nesusovietinta. Formaliai veikia 1938 m. konstitucija, galioja nepriklausomos valstybės įstatymai, vyriausybei vadovauja žinomas visuomenės veikėjas ir populiarus rašytojas Vincas Krėvė-Mickevičius, tačiau visame krašte jau šeiminkauja NKVD.

Ig. Skrupskelis

To meto nuotaikas savo dienoraštyje perduoda filosofo Antano Maceinos žmona Julija Tverskaitė-Maceinienė: "Išeinu į miestą. Jau pilna grubių grubiausių plakatų su prakeiksmiais 'liaudies priešams'. Tie patys barbarų metodai juodinti kitaip galvojančius. Ne tik juodinti, bet niekinti, plūsti, reikalauti keršto ir net mirties... Štai matau mūsų dailininkų pieštus plakatus, liaupsinančius naują 'laisvės' gyvenimą ir vaizduojančius 'smetonininkų' nukamuotą Lietuvą. Ciniškiausias pasijuokimas pačių iš savęs. Rodėsi man, kad žaibo greitumu lekiame visi juodą prarają. O per garsiakalbius, per spaudą, per radijo vaidinimus, per mitingus vis tas pats: plūdimas savos tėvynės, savų žmonių ir garbinimas 'išvadotojo' Stalino. Atrodė – žmones pagavo keistas psichozas arba, tikriau sakant, nebematydami išsigelbėjimo, visi staiga tarsi užsidėjo raudoną kaukę, išsivertė nešiotus iki tol drabužius ir ėmė vaidinti komediją baisią, iš kurios juokiasi tik piktosios dvasios..."

Sutikau gatvėje dr. Dielininkaitį. Nuširdžiai pasisveikinome, o man, nežinau pati kodėl, krito į akis jo nauji batai.

– Reikia apsirūpinti, – pasakė jis, – juk tuoj nieko nebeturėsime. – Ir taip melancholiškai, pilnas rezignacijos ištarė: – Mane suims, suims tikriausiai.

– Tai bėkite, kodėl čia laukiate, – sakau jam.

– Kur čia, žmogus, išbėgsi, kur čia išbėgsi, – apatiškai kartojo.

Tą pačią naktį jį suėmė".

Tą naktį – naktį iš liepos 11-osios į liepos 12-ąją – suėmė ne vieną Praną Dielininkaitį (1902-1942). Suėmė dar arti 3000 kultūrininkų, mokytojų, politinių veikėjų, kad visiems okupuoto krašto gyventojams būtų pasiūstas labai aiškus ženklas nesipriešinti netrukus turėjusiems vykti vadinamiesiems "liaudies seimo" rinkimams, kuriuose buvo išstatyta tiek kandidatų, kiek seimui buvo paskirta vietų.

Tarp šių pirmųjų masinių naktinių gaudynių belaisvių, tarp kurių buvo daug iškilių ir Lietuvai didžiai nusipelnusių asmenybių, buvo ir žmogus, kurio bylą kaip tik dabar ir varčiau, ir kuris, galimas daiktas, yra pirmoji mūsų auka, kurios gyvybę bolševikų molochas

nusinešė ne už bet ką, bet už žodžio laisvę. Tai populiariausio ir įtakingiausio ano meto dienraščio *XX amžius* vyriausiasis redaktorius Ignas Skrupskelis (1903-1942).

"Buvo liepos 11 dienos pavakarė, – prisimena Juozas Brazaitis. – Tą popietę Vileišio aikštėj 'liaudis' būsimoji 'liaudies seimo' kandidatus 'vieningai rinko'. O išrinkę manifesta-vo entuziazmą ir gatves sklidinai pripildė grasinančio chaoso. Neramumo ir nežinios genami iš papratimo susirinkom į *XX amžiaus* patalpas. Kažkas pasiūlė tą vakarą nuvažiuoti į Kačerginę, kur vasarojo Skrupskelio šeima. Nuvažiuom. Skrupskelį ten palikom. Grįžę su Dielininkaičiu ligi pusiaunakčio maišėmės po Laisvės alėjos erzlų chaosą. Padavėm vienas kitam rankas su neaiškia viltimi: rytoj susitiksim... Neteko".

Julija Maceinienė savo dienoraštyje rašo: "Sutinku brolienę Lialę. (...)

– Areštuotas daktaras Skrupskelis, – dar gatvėje ji man pasakė.

Areštavo jį Kačerginėje. Vėliau sužinojau smulkmenas. Atvažiavo naktį į jo butą Vaižganto gatvėje su taksiju iš saugumo policijos (...). Kaudė buvo pasilikusi virėja, kuri, patyrusi, kad į duris beldžia policija, atidariusi; ar iš baimės, ar iš naivumo smulkiai nupasakojo, kur jos ponas vasaroja, kaip rasti kelią į jo vasarnamį ir visa kita taip aiškiai, kad šie nieko nebelaukę paleido mašiną visu greičiu Kačerginėn ir užtiko dr. Igną ramiai besil-sintį.

Kai rytą anksti virėja ėjo į šventovę Mišių, sutiko savo išduotąjį poną grįžtantį, lydimą slaptosios policijos agentų... Ir nuo tos dienos ponai Alina (I. Skrupskelio žmona – V.V.) savo vyro nebe-matė. Ji negalėjo gauti jokio leidimo nei mais-tui, nei drabužiams, nei pasimatymui".

Labai įdomūs I. Skrupskelio tardymo protokolai. Jie nepaneigiamai patvirtina, kad ne socialinis teisingumas, o tik valstybės užvaldy-mas, teritorijos užgrobimas ir turto pasisavini-mas rūpėjo komunistams. Visų blygybių šaltiniu bolševikai vadino "fašistinį tautininkų" režimą, tačiau opozicija, kuri siekė demokratinė-mis priemonėmis reformuoti ydingą socialinę santvarką, jie triuškinė su beveik didesniu brutalumu, nei tuos, kuriuos demonizavo dau-giausia propagandiniai tikslais.

NKVD turėjo pareigą tik įforminti tai, kas politiniame lygyje buvo nuspręsta jau seniai. Dar 1937 m. dienraščio *XX amžius* spalio 23 d. numeryje buvo paskelbta karikatūra, kuria buvo demaskuotas atgrasus veikėjas: iš pradžių uolus katalikas, paskui – tiek pat karš-tas tautininkas, rašęs poetas ir garbinimo himnus Musoliniui ("L'Italia nuova"), pagaliau stojęs keliaklupščiauti komunistams.

Nukelta į 10-tą psl.

RELIGINIAME GYVENIME

Katalikiškų radijo stočių kongresas vyko birželio 19-21 d.d. Romoje. Kongresas tema "Katalikiškų radijo stočių tapatybė ir misija šian-dien", surengtas Popiežiško-sios socialinių komunikacijų tarybos iniciatyva. Dalyvavo daugiau kaip 60 transliuoto-jų atstovų, atvykusių iš visų penkių kontinentų, maždaug iš 50 šalių. Arkiv. Claudio Celli, Popiežiškosios socialinių komunikacijų tarybos pirmininkas, tvirtino, jog katalikiškas radijas gali tapti nepaprastu evangelizavimo, bažnytinės vienybės, savitar-pio supratimo ir tautų solida-rumo instrumentu. Pietų Amerikoje yra apie 3000 katalikiškų radijo stočių, Afrikos kontinente jų yra apie 150. Tokį skirtumą galima paaiškinti ne iniciatyvos trū-kumu, bet nepalankiomis poli-tinėmis sąlygomis, vietos valdžios nusistatymu prieš savarankišką konfesinį radi-ją. Labai skiriasi ir iššūkių, su kuriais susiduria įvairių kraštų katalikiškų radijo stotys. Vienos susiduria su politinio pobūdžio sunku-mais, kitoms aktualiausi org-anizaciniai rūpesčiai, bendradarbiavimo tinklų kūrimas. O vakarų valstybėse, anot arkivyskupo, vienas iš didžiausių iššūkių yra kultūrinės prigimties – visuomenėje ir pačių katalikų tarpe įsitvirtinęs sekuliarizmas.

9-oji Stasio Šalkauskio premija įteikta gegužės 16 d. istorikui, seimo Etninės kul-tūros globos tarybos pirmi-ninkui, Lietuvos istorikų draugijos vicepirmininkui, etnokosmologijos pradinin-kui Lietuvoje prof. Libertui Klimkai. Ši Lietuvos kultūros fondo premija, pavadinta org-anizacijos "Ateitis" steigėjo vardu, teikiama jo gimimo dieną, 1991 m. įsteigta Lie-tuvos kultūros fondo Šiaulių krašto tarybos Ji skiriama už

tautos, kultūros, meno, moks-lo ir filosofinės minties tur-tinimą bei ugdymą asmeni-mis, kilme arba darbais susi-jusiems su Šiaulių kraštu ir savo veikla tęsiantiems Stasio Šalkauskio darbus bei įgyvendinantiems jo idėjas. Prof. Klimka premijos įteikimo iš-kilmėje pristatė etninės kul-tūros tarybos uždavinius, teigdamas, jog visuose prak-tiniuose darbuose S. Šalkauskio mintys ir įžvalgos yra at-sparos taškas.

49-tasis Tarptautinis eu-charistinis kongresas, vykęs Kvebeko mieste, Kanadoje, pasibaigė birželio 22 d. Po-piežiaus pasiuntinys kardinolas Jozef Tomko vadovavo kongreso uždarymo Mišioms, o Mišių pamokslą, tiesioginiu televizijos tiltu iš Vatika-no, pasakė pats popiežius Benediktas XVI. Jame Šv. Tėvas pranešė, jog kitas Tarp-tautinis eucharistinis kong-resas vyks po ketverių metų Airijos sostinėje Dubline. Pa-sibaigus Eucharistiniam kong-resui, Kvebeko arkivyskupij-os vadovas kardinolas Marc Ouellet teigė, jog tai buvo puiki proga atnaujinti tikėjimą Eucharistija. Vienas stipriaus-ųjų kongreso momentų buvo 12 naujų kunigų šventimai.

Į Pasaulio jaunimo die-nas Australijoje birželio 30 d. išvyko jaunimo grupės iš Lietuvos. Iš viso 130 lietuvių dalyvaus tarptautiniame – pačiame didžiausiame pa-saulio jaunimo susitikime. Liepos 9-14 d.d. lietuvių jau-nimas apsistos Melburne, kur juos priims Australijos lietuviai. O 15-20 d.d. jie dalyvaus pagrindiniuose Pa-saulio jaunimo dienų rengi-niuose kartu su kitais 250,000 jaunų žmonių iš viso pasau-lio. Šiose dvidešimt trečio-siose Pasaulio jaunimo die-nose pirmą kartą dalyvauja popiežius Benediktas XVI.

Nepriklausomos Lietuvos laikraščiai. Viršuje 1 iš k. populiariausias ir įtakingiausias ano meto (1903-1942) dienraštis *XX amžius*, kurio vyriausiasis redaktorius buvo Ignas Skrupskelis

Tėviškės – neparduodamos, paveldimos

ALĖ RŪTA

Kalbėjomės neseniai su protingais kaimynais apie dabar išparduodamą tėviškės žemę. Vienas iš tų protingų mūsų kaimynų staiga jausmingai pasakė: “Mūsų laikais ir visada tėviškės nebuvo niekada parduodamos, o vyresniajam sūnui paskiriamos, jo paveldimos; ar šiaip kuris vaikų tos šeimos paveldėdavo”. Ir tai tiesa. Pradėjau galvoti, prisiminti lietuvių tautos istoriją, mūsų tėvų, senelių, protėvių laikus. Juk visiems tai žinoma; visiems, kurie iš ūkio, ar jų senelių ūkio, uždirbtos duonelės maitindamiesi ėjo mokslus, švietėsi, tobulėjo, kūrė... Iš ūkių, žemės ūkių, duona ir kitais produktais, skanėstais maitinosi miestai; iš ūkių parduota gaminių užsieniui ir pinigų uždirbdavo kultūros geovei.

atminimai susipyne... Tą dainą, lengva melodija, dainuodavom kaimuose – jaunimas, ta daina atskambėjo ir išeivijoje – jau muzikų suderinta į solo ar grupių garsus – su ilgisiu, su ta prasme, ką reiškė tėvų kiemas, ką reiškė tėviškė, net ir ne kaimuose, o ir miestuose augusiam, ir ten buvo tėvų namai, iš kur sklido meilė, artimųjų meilė...

Jau mums svetur gyvenant, ar net svetur gimusiems mūsų vaikams Tėviške tapo Lietuva. Ar gali atsisakyti kas brangu? Ar gali atstumti meilę, tikrą meilę? Ar gali taip lengvai atiduoti (ar atstumti?), kas ilgą laiką buvo sukaupta, kuo rūpintasi, kas brangu – vidiniai, iš širdies... Taigi, protingo kaimyno neseniai ištarti žodžiai – “tėviškės neparduodamos, o paveldimos”, – man atsiliepė tikrai tiesa. Žinoma, yra visokiausių

balių vaišėms jie perka iš užsienio...

O išėję? Išbėgę, pabėgę, pasak juos. O iš tikro, išstumtieji karo ir okupacijų negandų, – tai mes – išeivija? O kaip mes? Dar vis ten neapsprendžiam, ar mes piliečiai, ar mums pripažinti pilietybę... Mums, kurie ten gimę, ar mūsų, ten gimusių, vaikai... Ar jie piliečiai? Ar jie lietuviai? Aišku, ne kiekvienas galim žinoti apie teises, apie pilietybę, apie kitas teisinių problemų painiavas. Viena tik žinom, kad esame lietuvių tautos vaikai ir žinom savos tautos praeitį, jos gyvenimo būdą, papročius. Ir, pagaliau, pažinkime ir patys save. O pažindami save ir suvokdami savo sąžinę, norime būti ir sąžiningi. Tokiais dauguma ir esame.

Ilgesys traukia prie Tėviškės, o amžius ir sąlygos prilaiiko vietoje. Dauguma padėjom

Tėviškėle, tėviškėle... Visada mano širdy...

Ntr. B. Buračo iš leidinio *Darbai ir šventės*

Apie mūsų tautos papročius, gyvenimo būdą žinome (ar galime sužinoti) iš rašytų svetimųjų kronikų, iš savų istorikų knygų, iš legendų, pasakų, dainų, mįslių, patarlių, vestuvinių papročių ir taip toliau. Lietuviai senovėje gyveno pilyse, gal lengviau apsigindami nuo puolančių priešų, vėliau gyveno kaimuose – irgi visuomeninėmis grupėmis, vieni kitiems talkindami... Dar vėliau kaimai skirstėsi į vienkiemius, bet irgi glaudžiai bendraudami. Ir tokie vienkiemiai, kur augo klestėjo šeima, ar ir kaimuose, kur atskiruose kiemuose irgi augo šeima, tarpusavy sugyvendami, pasitardami, vienas kitam padėdami, kur tėvams būdavo visi vaikai lygiai mylimi, – tokie namai, ir kiemas – daržai, ir laukai ir visa aplinka – buvo tėviškė.

Tėviškės kiekvienam šeimos vaikui buvo per visų jų gyvenimus neužmirštamos, brangios, mylimos... Tėn susibėgdavo iš visur pasklidę vaikai – Kūčioms, Kalėdoms, Velykoms, ten tiek šilumos – meilės, vaikystės prisiminimų... Daugumas žinom dainą – *Tėviškėle, tėviškėle... Visada mano širdy... / Tavo upės sidabrinės, tavo sodai gintariniai... / Ir giliai giliai krūtinėje*

atvejų; okupacijos, karai, kovos už laisves, pralaimėtos ir, galiausiai, laimėtos – žymiai pakeitė ir mūsų Tėviškės veidą ir charakterį, de...
Po ištrėmimų – palikti tušti namai... vėliau – gal užimti svetimųjų... Žuvusių, pasitraukusių iš baimės... Kolchozai... Vėl išsiskirstę... Daugelis palikę namus provincijoje, išsikėlė – gal pasislėpdami, gal ieškodami darbų, susimaišė šeimos. Sudegusios trobos, sugriuvusios, pristatyta svetimų tipo trobelių, kolchozų milžiniškos kiaulidės, daugiabučiai, o jau atgavus laisvę, – prie ežerų maudyklės, pirtys, vasarvietės, kuriose mėgaujasi dar vis buvusių aukštųjų pareigūnų šeimos – palikuonys, kurie dar vis gauna dideles pensijas (pagal kategorijas), ir tik jie gali poilsiu naudotis gražiųjų ežerų vėsa, kai... de... de... kaimiečiai, buvę kolchozo darbininkai, buvę ūkininkai, kurie kažkaip išliko gyvi, ar kažkaip iškentėję Sibirą, grįžę... Ir dabar nebėra kuo žemę dirbti... Kas juos remia? Kokias pensijas jie gauna? Tai tik liko jiems – gerti, pasigerti... Ir už tai jie barami, ir jų didieji ponai iš miesto – valdžia – beveik nekreipia į juos dėmesio; o ūkio gaminius savo didelių ir dažnų

Tėvynei išsilaisvinti, atsistatyti, padedame ir dabar dauguma, kaip išmanydami ir kiek galėdami – materialiai ar moraliai. Negali užmiršti Tėvynės, – tai būtų nedora. Negali užmiršti ir Tėviškės, – tai natūraliai neužmirštama. O kaip pasielgti?

Tik suskausta giliai širdy, kai išgirsti: “A, ko man ten į Lietuvą vykti? Jau nieko iš giminių tenai nebėra...” – Ar tikrai? O Lietuva juk tebėra! Arba – kai girdi: “Važiuosiu į Lietuvą! Ten irgi tėvai didelį ūkį turėjo; gal pavyks atsiimti, gal parduosiu...” – O iki šiol tas pilietis neprisidėjo prie lietuvių veiklos, nedavė nei grašio... Arba – vėl kai girdi: “Na, matai, tėviškė tai mirusių našlės ir vaikai, ar jų našlės, teismo keliu, išsidalins po kelis hektarus, – vis gi pinigais...” Arba – tavo nuosava tėviškė, kur daržai – sodai kiekvienas lauko takelis nulaistytas sunkiai dirbusių tėvelių ir brolių seserų prakaitu... Mirus jaunam palikuoniui, jo žmonelė, miestietė, mylėjusi gerą ir gražų vyrą, bet nemėgusi ar nepažinusi ūkio darbų nei papročių, tuoj po laidotuvių gailiai apsiverkė – dėl vyro netekties, ir jau nutarė parduoti ūkį, ne jos tėviškė... Deja!

SAVAITĖ LIETUVOJE

Pakeitė pilietybės įstatymą

Lietuvos seimas birželio 30 d. pritarė Pilietybės įstatymo naujai redakcijai, pagal kurią užsienyje gimę išeivių vaikai ir ES ar NATO valstybių pilietybę įgyjantys lietuviai galės turėti du pasus. Už šį įstatymą balsavo 78, prieš – 4, susilaikė 9 parlamentarai. Naujasis pilietybės įstatymas įsigalios, jei jį pasirašys prezidentas Valdas Adamkus.

Pagal perrašytą naujai paruoštą įstatymą, dvigubą pilietybę numatoma suteikti iš viso 7 grupėms: ES ar NATO valstybių piliečiams, politiniams kaliniams ir tremtiniams bei trijų kartų atžaloms, sovietų okupacijos metu iš Lietuvos pasitraukusiems bei jų palikuonims, tradiciškai gausiai “salelėse” kaimyninėse valstybėse gyvenantiems lietuviams, išimties tvarka gavusiems lietuvišką pasą, šalia jau kitos valstybės turimo dokumento, taip pat Lietuvos piliečių vaikams bei tų valstybių piliečiams, su kuriomis Lietuva pasirašytų tarptautinę sutartį dėl dvigubos pilietybės. Šiuo metu Lietuva nėra sudariusi nė vienos panašaus pobūdžio sutarties.

Naujasis Pilietybės įstatymas taip pat įteisina, kad asmenims, pateikusiems prašymus dėl Lietuvos pilietybės iki 2006 m. lapkričio 16 d., Lietuvos pilietybės klausimas gali būti sprendžiamas pagal Lietuvos pilietybės įstatymo nuostatas, galiojusias iki Konstitucinio teismo nutarimo.

Lietuvos pilietybę gali būti suteikiama asmeniui, jeigu jis atitinka šias sąlygas: išlaikė valstybinės kalbos egzaminą; prašymo pateikimo metu turi dokumentą, patvirtinantį teisę nuolat gyventi Lietuvoje, gyvena Lietuvos teritorijoje pastaruosius 10 metų, turi teisėtą pragyvenimo šaltinį, išlaikė Lietuvos Konstitucijos pagrindų egzaminą.

Šiuo metu Konstitucijos 12 str. 2 dalyje galimybė turėti dvigubą pilietybę numatoma tik išimtiniais atvejais, tačiau šis klausimas yra itin aktualus užsienio lietuviams – tapę valstybės, kurioje gyvena, piliečiais jie iškart praranda Lietuvos pasą.

2006 m. rudenį Konstitucinis teismas išaiškino, kad pagal Konstituciją dvigubos pilietybės atvejais turi būti reta išimtis ir dvigubą pilietybę įteisinančius įstatymus paskelbė prieštaraujančius pagrindiniam šalies įstatymui.

Prezidentas Gruzijoje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus liepos 1 d. su

darbo vizitu lankėsi Gruzijoje, kur dalyvavo Gruzijos, Ukrainos, Azerbaidžano ir Moldovos (GUAM) metiniame valstybių vadovų susitikime Batumio mieste. Susitikimo metu aptarta GUAM veikla stiprinant energetinių ir transporto projektų plėtrą regione, GUAM santykiai su Jungtinių Tautų organizacija, Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija, Europos Taryba, Europos sąjunga, NATO bei tarptautinėmis organizacijomis Ženevoje. Vizito metu vyko Lietuvos vadovo dvišaliai susitikimai su Gruzijos prezidentu Michailu Saakašviliu, Ukrainos prezidentu Viktoru Juščenka ir Azerbaidžano prezidentu Ilhamu Alijevu. Valstybių vadovai tarėsi tarptautinės politikos, dvišalių santykių ir energetikos aktualijų temomis.

Iškilmės Vokietijoje

Liepos 2 d. V. Adamkus vyko į Vokietiją ir lankėsi vienose iš ekonomiškai stipriausių Bavarijos, Baden-Viurtembergo ir Heseno žemėse. Jis dalyvavo Eichštete vykusiuose miesto 1100 metinių renginiuose. V. Adamkus Eichštete mokėsi po Antrojo pasaulinio karo atidarytoje lietuviškoje gimnazijoje. Šis miestas, kaip ir Vilnius, yra UNESCO sąrašė.

Lietuvos vadovas lankėsi ir Kunzelsau mieste, dalyvavo lietuvių grafikų parodos atidaryme. Hiutenfelde V. Adamkus Vasario 16-osios gimnazijoje susitiko su lietuvių bendruomene. Praėjusiais metais Vasario 16-osios gimnazijoje įsteigtas Europos lietuvių kultūros centras, bendrai veiklai siekiantis telkti visos Europos lietuvių bendruomenes. Jis susitiko su Vokietijos Baden-Viurtembergo žemės verslo atstovais ir aptarė tarpvalstybinius verslo ryšius.

Lankėsi karalienė

Birželio 24-26 d.d. Lietuvoje valstybiniu vizitu lankėsi Olandijos karalienė Beatričė. Pirmąją vizito dieną su prezidentu Adamkumi vyko kalba apie bendradarbiavimą ir tautų stiprinimą, ypač kultūros srityje. Pabrėžta, kad būtina skatinti jaunimą aktyviau dalytis savo pasiekimais, padėti atsiskleisti jų talentams. Prezidentas pristatė viešniai Baltijos šalių aktualijas, Lietuvos santykius su kaimyninėmis šalimis. Karalienė vizito metu aplankė Antakalnio kapines, Vilniaus dailės akademiją, senamiestį, Vilniaus universiteto bibliotekoje su studentais kalbėjosi apie Lietuvos ateitį Europos sąjungoje. Jai surengta kultūrinė programa Trakuose ir Kaune. **RSJ**

„Maskvos laikas” – romane ir gyvenime

(Arba “...kam visa tai buvo ?”)

S. KATKAUSKAITĖ

Ramūnas Klimas priklauso tai Lietuvos rašytojų, dailininkų grupei, apie kuriuos jau kalbame būtuoju laiku. Jie pačiame amžiaus ir kūrybinių galių brandume išėjo amžinybėn, palikdami savo kūrinius kaip buvusio gyvenimo ir minčių palidūjimą. B. Radzevičius, J. Kunčinas, R. Gavelis, G. Beresnevičius, O. Baltrukonytė, N. Miliauskaitė, J. Ivanauskaitė... per anksti išėjusiųjų sąrašą būtų galima tęsti.

Ramūnas Klimas (1945-2002), rašytojas, *Pergalės* žurnalo, *Metų* leidinio redaktorius, žurnalistas išėjo taip pat netikėtai, ruošdamas spaudai savo gyvenimo romaną. Niekas nenujautė, kad rašytoju neužteks laiko šiam kūrinui užrašyti. Spaudai jį parengė jo draugas, rašytojas V. Martinkus. Jau po mirties R. Klimo romanas buvo įvertintas Lietuvos rašytojų sąjungos premija.

Į savo gyvenimo romaną R. Klimas ėjo pamažu. Iš pradžių pasirinkęs techninė radiotechnikos inžinieriaus specialybę, vėliau pasuko į literatūrinį darbą. Jo, rašytojo, kūrybinė biografija prasidėjo kaip ir daugelio kitų pirmaja knyga – apsakymų rinkiniu *Paukščių lesinimo šventė* 1971 m. Vėliau skaitytai sulaukė apsakymų ir apysakų rinkinio *Gimtė ir jos žmogus*, romano *Tiktai ugnis išgydys*, apsakymų rinkinio *Po Aukštaitijos dangumi*. Paskutiniam kūriniiui, kuriam buvo skirta daugiausia kūrybinių pastangų ir energijos, abejonių ir nuolatinių taisyčių, gyvenimas skyrė per mažai laiko.

Savo romaną R. Klimas pavadino *Maskvos laikas*. Tai labai talpus pavadinimas. Laikas – tai ir fizinis matmuo, kai, pradėdant 1940 birželio 15-ąją, kiekviena diena prasidedavo Kremliaus kurantų dūžiais ir galingu choru *Laisviųjų respublikų sąjunga amžiams...*, išlikęs kelių kartų atmintyje. Kitas *Maskvos laikas* – metafizinis, susidedantis iš tautos ir atskirų žmonių atmintyje išsaugotų ir patirtų jausmų, įvykių, permainų, skaudžių lūžių visose – politikos, kultūros, socialinio gyvenimo – srityse, daugybės neišpildymų. Kiekvienas išgyveno šį laiką savaip. Vieni – be pasirinkimo, turėję priimti kaip vienintelę ir neišvengiamą duotybę ir išgyventi jį, neprarasdami žmogiškos savigarbos, atkakliai saugodami savo idealus, gindami daugomus moralios gyvensenos principus. Kiti – avirai priešindamiesi dvasios ir fizinei prispaudai, pasiruošę netgi sunaikinimui. Treti – prisitaikydami ir pasinaudodami laiko sąlygomis valdžios patogumams ir pranašumo iluzijai įsigyti. Dar kiti – pasitraukdami ir palikdami visa, kas buvo brangu: namus, artimuosius, pradėtus darbus, perskeldami gyvenimą netekties žyme, kuri tebeženklina jų gyvenimus po svetimų kraštų dangumi.

Ramūno Klimo herojaus Maskvos laikas – tai gyvenimas, prasidėjęs Girinių miestelyje Aukštaitijoje. Mažoji berniuko vaikystės atmintis atstremia i tuos skaudžius istorinio lūžio 1940 metus. Ji nepalieka jo ir dabartiniais, jau nepriklausomos Lietuvos ir naujos visuomenės augimo laikais, stebint

kaip praeitis, net ir šiek tiek nutolusi, duoda savo karčių ir apgalėtinių vaiztų. Romano turinys paprastas: žurnalistui Vytautui Ringailai skiriama tarnybinė užduotis aprašyti dar vieno fabriko – trašų kombinato paleidimą. Dviejų dienų profesinė išvyka, autoriaus valia apėpusi daugiau nei 5 dešimtmečius, tampa tautos istorijos apmastymu. Kelione i gimtąjį kraštą Aukštaitijoje – tai susitikimas su praeitimi ir išlaškyma šeima, su patirtomis nuoskaudomis ir anksti prarastos vaikystės šilumos trupiniais. Praėję metai atgyja neužmirštamų tėvų ir kitų žmonių pažeminimo jausmu, kurių pajuto visa savo vaikiška esybė, gimtojo Girinių miestelio, Aukštaitijos ir visos Lietuvos draskomo gyvenimo momentais. Prisiminimuose ir dabartyje laikas nuo laiko šmėkšteli gaistro motyvas kaip naikinimo ar apsisvalymo simbolis.

 Ramūnas Klimas (1945-2002) *Maskvos laikas* autorius

Romane gausu sovietinės okupacijos aprašymų, pažįstamų, girdėtų, matytų ir pačių patirtų. Pirma akistata su pokario aukomis – būdingas raundomūris NKVD pastatas ir jo valdytojai – plni paniekos, agresijos ir baimės: jie užkariavo kraštą, bet žmonių užkariauti nepavyko. Belieka juos įbauginti ir pažeminti, kaip pagrindinio veikėjo Vytauto tėvą, kaip daugelį kitų... Tos atmintyje isirėžusios akimirkos Vytautą veda sunkiu visos praecities apmąstymo keliu, ieškant išsilaisvinimo nuo patirto pažeminimo ir prievartos. Rašytojas savo kūrybinės galios valia asmeninius veikėjo išgyvenimus perkelia i reikšmingesnį – visos tautos patirties apmąstymo lygmenį. Kaip psichoterapeutai, gydanys pacientus, juos primygtinai skatina kalbėti apie savo asmeninius potyrius, sukelusius sumaištį sąmonėje, taip ir rašytojas savo herojaus gyvenimu bando apmąstyti ir pasipriešinti dvasios naikinimo dešimtmečiams, jų dvasinės ir fizinės agresijos paliktiems pėdsakams, atstatyti tautos ir savo asmeninį orumą. Tai sunki akistata su praeitimi ir tais, kurie buvo jos valdytojais ir kurie niekur neišnyko. Nelengva juos atpažinti po daugelio metų, kai Lietuva jau tapo laisva. Jie staiga tapo „savais“, tik peremusiais kita pavidala šautuvu ar kumščiu “mokė“ gyventi, niekino ir baugino.

Romane paniekinimo ir atsiticsimo kelias tampa pagrindine linija, nuo kurios tarsi atsiskajoja daugybė kitų šalutinių, bet nemažiau svarbių temų. Kaimo irimas, neapgaivota pramonės pletra, atnešanti pražūti Lietu-

vos gamtai ir žmonėms, ardanti ne tik kraštovaizdį, bet ir jų gyvenimus. Romanas baigiamas Girnelio ežero salos gaisru kaip apokaliptine pranašyste. Ugnyje dingsta kalni ir nekalti, bet iš liepsnų nuvalyto laiko ir vietos gali atsirasti kažkas sviesaus...

Maskvos laikas – sudėtingas, daugiasluoksnis kūrinys apie buvusį laiką ir jo atspindžius dabartyje. R. Klimas pripažįstamas kaip filsofinės ir moderniosios prozos meistras, jo kūrybą skaityti nelengva ir dėl stilistikos, ir dėl minčių daugiaprasmiskumo, gausių sąsąjų su pasauline istorija, literatūra. Romano minčių erdvė apima daug platesnį nei Lietuvos sovietinė okupacija laiką. Žymios rašytojo pastangos apmąstyti to meto įvykius, tarpusavio ryši ir priklausomybę pasaulio istorijos, literatūros šviesoje.

Lietuvos likimas begalinėje pasaulio istorijos grandinėje nėra atskiras taskas, jis tos lemtingos grandinės dalis, surištas su daugeliu prieš tai buvusių įvykių. Rašytojas neretai atsiremia į literatūros, kaip gyvenimo veidrodžio, kūrėjus, ypač jam artimus savo kūrybos etinėmis problemomis ar stiliumi. Ypač jam artima rusų rašytojo F. Dostojevskio kūryba. Lietusi skaudžias būties ir moralės sankirtas.

R. Klimo romano puslapiuose sutinkame vaikelio, Didžiojo Inkvizitoriaus ir kitus šio rašytojo įvaizdžius. Netgi įzangai i romaną R. Klimas pasirinko F. Dostojevskio sakinį “Aš norėčiau būti čia, kai visi ūmai sužinos, kam visa tai buvo” (*Broliai Karanazovai*).

Lietuvių rašytojo romanas savo filosofiniais klausimais priartėja prie klasikių, ieškančių atsakymo i svarbiausius žmogaus būties klausimus, visuomenės ir atskiro žmogaus moralines ir etines problemas. Turbūt tiksliausiai šio kūrinio kertinį tikslą apibėžia rašytojas V. Martinkus: “*Maskvos laikas* – tai yra Klimo bandymas išsaugoti dorinę žmogaus vertę likimo jam skirtame istorijos tarpsnyje”.

Romano dėstymas, kuriame taip artimai susipynę vaizdas ir mąstymas, pradėdamas muzikiniu terminu *Preliuda*, tačiau kitos dalys – *Būsenos*, *Aprėiskimas Gimeliui*, *Avertys* artimėsnės psichologiniam tekstui. Pasakojimas, prasidedantis kreipimusi i kiekvieną iš mūsų “mielas žmogau...”, tęsiamas tarsi pokalbis.

Didžioji romano dalis atskirais skyriais buvo spausdinta mėnraštyje *Metai* dar autoriui tebegyvenant, tačiau prie tų dalių, kurių nespėjo paskelbti ar pakankamai paruošti, teko padirbėti rašytojui V. Martinkui. Rengdamas romaną spaudai, redaktorius rūpestingai, su atsakomybe įjungė netgi skirtingus kelių skyrių teksto variantus, leisdamas skaitytojui kartu pasekti ir rašytojo kūrybinę mintį, abejones, pasirinkimo tikslingumą.

Užvertus paskutinius romano puslapius, aistringai pulsuojanti istorinių įvykių prasmės paieška, istorinių lūžių itaka asmenybei ir visuomenei skatina atidžiau pasizhūrėti i dabartį. Jau praėjo 18 metų, kai pasukome savo laikrodžius Vakarų link, gyvename Europos laiku. Bet ar galime tvirtinti, kad Maskvos laikas praeityje? Daugybė požymių rodo, kad jis dar tebėra tau-

tos sąmonėje, pasireiškiantis pasyvumo, baimės, netikėjimo savo ateitimi; negatyvus mąstymo, o neretai ir griovimo akimirkomis. Tauta ir atskiras žmogus, ilgai gyvenę baimės ir melo, prievartos ir apsimetinėjimo aplinkoje, negreit ir nelengvai atgauna savo savigarbą ir orumą. Ją dar tebežemina arogantiški pareigūnai, netgi pačių išrinkti, gudrūs “buvusieji”, praturtėję nepriklausomybės pradžioje ir tikintys, kad pinigas – šiuolaikinis dievas. Dar sprendžiamas ar tikriau vilkinamas sprendimas – kaip atskirti auką ir skriaudėją. Butiniame lygmenyje lyg ir paprasta – yra baudžiamosios teisės istatymas, o politiniame ir viešajame gyvenime – stinga noro ar valios.

Neseniai skaitėme spaudoje apie ilgamečio kultūros veikėjo, buvusio disidento A. Patacko atsisakymą priimti valstybinį apdovanojimą iš prezidento rankų, nes tokiu pačiu apdovanojamas ir tas, kuris sovietinės okupacijos metais KGB tardė tuomet kalitinamą antivalstybinę veikla A. Patacką. Auka ir jos buvęs kaltintojas gauna iš tų pačių rankų vienodą atlyginimą. Tai ne vienintelis pavyzdys, kai visuomenėje, kur dar gyva netolima praeitis ir jos veikiantys asmenys, bandoma ištrinti ribą tarp aukos ir skriaudėjo, paneigti ryši tarp veiksmo ir atsakomybės už jį. Visos apklausos rodo, kaip mažai Lietuvos žmonės vertina savo vyriausybę, jos įstaigas. Užtat čia sėkmingiausiai klesti papirkinėjimas ir korupcija, čia, kaip skelbia statistika, daugiau kaip trečdalis valstybės tarnautojų paperkami kyšiais, o valstybės įstaigose lankytojai sutinkami kaip nepagėdaujami prašytojai. Kas kaltas, kad nedaug nutolome nuo dr. V. Kudirkos carinės okupacijos laikais 19-ojo šimtmečio pabaigoje aprašomų laikų?

Visuomenėje labai pamažu ir sunkiai, kaip po gaisro pro pelenus sūcibiasi jauni daigėliai, laisvėjimo ir pilietiškumo apraiškos. Bet, deja, jos ryškėja ne politiku, kuriems tauta patikėjo spėsti pačias opiausias problemas, veikloje. Drašos pasakyti aiškias tiesos žodžius atranda kiti. Paprastai moteris, prabliusi apie valdininkų skriaudas ir privertusi pripažinti socialinę problemą ir surasti jai sprendimą. Daininikė, atsisakiusi paimti apdovanojimą iš tuščiakalbių pareigūnų rankų; veikėjas, nepanoręs sulyginti savęs ir kitų bendražygių su tais, kurie buvo anapus slenkščio kartu su Lietuvos skriaudėjais; skulptorius visuomenės neįautrumą bandantis pažadinti baltų angelinkų skulptūromis. Mokytojų streikas – ženklas, kad bręsta pilietinė visuomenė, pajutusi savo vertę ir pareigą ne valdžiai, o visuomenei. Susikūrusi “Piliečių santalka” pasiryžo padėti visiems, ypač jaunimui, suvokti atsakomybę už savo pasirinkimą ir nuostatas, padėti įveikti *Maskvos laiką* ir jo padarinius. Jų laukia nelengva užduotis.

R. Klimo romanas, net ir nebaigtas, vadinamas svarbiu literatūros įvykiu, reikšmingiausiu šiuolaikiniu romanu. Apie jo literatūrinę vertę tikraisai dar ginčysis kritikai, filosofai ieškos jo išvalgose naujų prasmių. Skatytojams šis romanas pasiliks kaip įsimenantis posovietinės Lietuvos visuomenės ir žmogaus portretas, žmogaus su skausminga patirtimi ir noru suprasti “kam visa tai buvo?” kaip būtina dvasios prisikėlimo sąlyga.

Maskvos laikas, romanas, Ramūnas Klimas, Vilnius, 2005, Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla.

Nuoširdžiai sveikinu Jus, brangūs tautiečiai, Liepos 6-osios – Lietuvos Valstybės dienos proga

Nuo Mindaugo karūnavimo laikų lietuvių tauta ištvėrė ne vieną sunkų išbandymą, tačiau nepalūžo okupacijų, tremties ir karų metais. Nors buvo bandoma ištrinti tautos istorinę atmintį, švenčiame Mindaugo karūnavimo dienos 755 metų sukaktį. Tai svarbi šventė, primenanti didingą Lietuvos praeitį, ilgaamžes valstybingumo tradicijas.

Prisiminkime Lietuvos valstybingumui paaukojusius savo gyvenimus ir darbus, didžiokimės būdami stiprios ir nepalaužiamos Tautos dalimi, ryžtingai tikėkime ateitimi ir vienas kitu. Savo gerais darbais stiprinkime Lietuvą, kad ateinančios kartos ir iš mūsų dienų istorijos galėtų semtis stiprybės ir patyrimo.

Šia proga sveikinu Kanados lietuvius ir su liepos 1-ąja – Kanados Diena. Iš Lietuvos kilę ir Lietuvai prijauciantys kanadiečiai – panaudodami savo laiką ir žinias, suvaidina svarbų vaidmenį padedant formuoti Kanados politiką ir prioritetus Lietuvos regione. Džiaugiamės, kad Lietuvą ir Kanadą sieja artimi ir draugiški ryšiai, bendros vertybės ir atsakomybės tarptautinėje plotmėje. Pagarba Kanadai už jos dabartinę partnerystę su Lietuva ir indėlį į Lietuvos laisvės įtvirtinimą!

Gintė Damušytė,

Lietuvos Respublikos ambasadorė Kanadoje
Otava, 2008 m. liepos 1 d.

Sajūdžio ištakos

Atkelta iš 1-mo psl.

Tuo metu dienraštyje *The Washington Times* buvo paskelbta, kad Gorbis bando "panaudoti baltiečių nacionalizmą Perestroikai išgelbėti". Netrukus pasirodė, kad lietuviai nacionalizmą panaudojo priešingai: "Persitvarkymo sąjūdyje" sukūrė dvasinį "Lietuvos Sąjūdį". Išnaudotas KGB susilpnėjimas ir pasimetimas Maskvos ir Vilniaus KP-se komunistams neįprastoje politinėje padėtyje. Paliekant detalių žinovams iniciatyvininkų "grupės" vidujinių manevrų vertinimus, belieka pasidžiaugti Sąjūdžio vaidmeniu Nepriklausomybės atstatyme. Atrodo, jog tik dvasinis Sąjūdis tęsė Sąjūdžio veiklą. Sunku suprasti, kodėl tiek daug iniciatyvinės grupės narių pasakė "A" nepasakė "B". Lyg ūkininkas, apsisėjęs lauką grūdais, parduotų arklus bei padargus ir išvažiuotų į miestą. O daugelis, su gal keletu išimtimi, rizikavo laisve ir gyvybe, jei "perestroika" būtų pavykusi.

Keistokai atrodo po 20 metų atsibudusių kai kurių iniciatyvininkų raginimai: uždaryti (XI-ji suvažiavimą švenčiantį) veiklą tęsusi Sąjūdis. Pastebėjau tik du politinėje bei visuomeninėje veikloje ir spaudoje pagirtinai dalyvavusius "iniciatorius" – Bronių Genzelį ir Romualdą Ozolą. O dar keletas tokių kaip Ozolas, energingų, nuomonės neslepiančių, giliai ir plačiai mąstančių "iniciatorių" išvėlimas į valstybės reikalus būtų pakeitęs į gera ne tik politiką, bet ir nušvietę kita šviesa 20-metę sukaktį.

Sąjūdžio reikia! Ypač įvairiausių, kad ir kitais vardais "sąjūdžiukų" plačiojoje Lietuvoje. Tik reikia ne filosofinių teoretinių konferencijų, o dalykinių, balsuotojų politinio švietimo seminarų. Ir ne vien Vilniuje.

1988 m. lapkričio 26 d. deputatų palydos į TSRS Aukščiausiąją Tarybą, iš k. K. Motieka, B. Genzelis, V. Mikučiauskas
Ntr. iš leidinio *Lietuva ir Sąjūdis*

Šiomet laiką ir energiją reiktų mesti į naujų balsuotojų telkimą atkovoti L.R. seimą iš nomenklatūrinių klanų bei iš Rusijos atsibastėlių rublių maišų. Čia praverstų daugelio "iniciatorių" patirties ir smegenų pagalba. Tą, atrodo, ieško ir į valstybės reikalus bepradėdą žvalgytis jaunesnioji karta.

1988 m. lapkričio 26 d. Deputatų palydos į TSRS Aukščiausiąją Tarybą
Ntr. iš leidinio *Lietuva ir Sąjūdis*

KANADOS ĮVYKIAI

Provincijų sukaktis

Kanados 141-ųjų metinių iškilmėse ministeris pirmininkas S. Harper pabrėžė, kad ši diena – ne tik federacinės valstybės gimtadienis. Jis priminė, kad šiemet Kvebeko miestas švenčia 400-mečio sukaktį. Britų Kolumbija mini 150-ąsias provincijos atsiradimo metines. Prieš 250 metų dabartinėje N. Scotia provincijoje buvo sudaryta atstovų vyriausybė, davusi demokratinio valdymo pradžia mūsų valstybei. Ministerio pirmininko nuomone, didžiausias dabartinės Kanados pasididžiavimas – valstybės piliečiai, jos kariai, pasiruošę atlikti pareigą valstybei ir tarptautinei bendrijai.

Kanada kartu su kitomis pasaulio demokratinėmis valstybėmis nepritaria Zimbabvės rinkimų rezultatams. Valstybės prezidentu prisaikdintas Robert Mugabe, prieš rinkimus susidorojęs su opozicija. Rinkėjai buvo įbauginti ir verčiami balsuoti už Mugabę. Kanada palaiko Jungtinių Tautų organizacijos ketinimus uždrausti ginklų tiekimą ir prekybą su Zimbabve. Kanados vyriausybė paskelbė, kad neteisėtai išrinktas Zimbabvės prezidentas ir jo vyriausybės nariai yra nepageidautini lankytojai. Šios valstybės lėktuvams uždaroma Kanados oro erdvė ir oro uostai, ribojami diplomatiniai ryšiai. Toks pat draudimas galioja ir Gudijos prezidentui A. Lukašenkai dėl demokratinėms teisėms ir spaudos laisvės varžymo šioje valstybėje.

Neseniai buvo įvertinta 17-os turtingiausių pasaulio valstybių ekonomikos, švietimo, sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos sričių pasiekimai. Kanada, kažkada buvusi tarp geriausiai įvertintų, dabar atsidūrė sąrašo viduryje; kai kuriose srityse – dar žemiau. Kanados pasiekimai ekonomikos, sveikatos ir socialinėje rūpyboje pažymėti vidutiniškai (B), dar žemiau C (patenkinamai) – aplinkosaugos srityje. Pakenkamai gerai įvertinti Kanados švietimo pasiekimai (antra vieta šioje skiltyje). Geriausias rodiklis – didžiausias baigiančių vidurines ir aukštesniasias mokymo įstaigas studentų skaičius. Tačiau vangiai gerinamas susisiekimas. Neleistinai ilgas specialistų konsultacijų ar MRI laukimo laikas, gausėja diabeto ir viršsvorio susirgimų. Per mažai lėšų skiriama technikos ir mokslo naujovėms, technologijų atnaujinimui. Per lėti poslinkiai gerinant viešąją tvarką ir visuomenės saugumą.

Gen. Rick Hillier, Kanados ginkluotųjų pajėgų va-

das, atsisveikino. Daugelis spėjo, kad taip atsitiko dėl aiškių generolo ir ministerio pirmininko S. Harper politikos Afganistane požiūrio neatitikimų. S. Harper neigia bet kokią jų tarpusavio įtampą, pripažindamas generolo teisę turėti savo nuomonę. Atsisveikinant su karių ir civilių mylimu kariuomenės vadu, ministeris pirmininkas negailėjo pagyrimų. Gen. R. Hillier paneigė bet kokius gandus apie jo būsimą posūkį į politiką. Generolas ilgai be darbo nebuvo. Labrador-Newfoundland provincijos vyriausybės vadovas Dan Williams pakvietė jį dirbti Newfoundland Memorial universiteto kancleriu. Rick Hillier yra baigęs šį universitetą.

Liepos mėnesio pirmomis dienomis keletas provincijų nutarė supažindinti su nauja tvarka. Kvebeko keliuose vairuojant kalbėtis nešiojamu telefonu – nusikaltimas. Už šią prazangą bus skiriamos pinigines baudos ir baudos taškai (*demerit points*). Ontario provincijoje policija turi teisę stabdyti kiekvieną įtariamą apsvaigimu nuo narkotikų ar piktnaudžiavimu gydytojo paskirtais vaistais. Įtariamieji privalo paklusti prašymui pereiti tiesia linija, jei reikia – ir kitiems tyrimams. Br. Kolumbijoje nuo liepos 1 d. įsigaliojo mokesčiai už oro taršą. Pirkdami benziną gyventojai moka brangiau. Kad naujieji mokesčiai psichologiškai būtų ne tokie bauginantys, provincijos vyriausybė kiekvienam išmokėjo 100 dol.

Nepatenkintas nauja imigracinių pasienio punktų tvarka, trukdančia nevaržomai keliauti per JAV-Kanados sieną, Bill Gates atidarė įstaigą Richmond (Br. Kolumbija) mieste. Čia dirbs arti tūkstančio specialistų, daugiausia Waterloo universiteto auklėtinių. Waterloo universitetas garsėja kaip informacinės technologijos specialistų kalvė, kompiuterių technologijų pasaulinis centras. Tam nemažai padėjo Bill Gates, *Microsoft* įkūrėjas ir vadovas, kasmet iš šio universiteto studentų pasirenkamas bent 30 darbuotojų, praėjusiais metais – dvigubai daugiau. Šio kompiuterių kūrėjo vardas į Waterloo universitetą pritraukia ne tik studentus, bet ir garsius dėstytojus, jo dėmesys skatina kūrybiškumą, naujovių paieškas. Kanados informacijos specialistai Toronto policijos prašymu yra sukūrę išnaudojamą vaikų stebėjimo programą. Dabar ja naudojasi ne tik kanadiečiai, bet ir viešosios tvarkos tarnybos visame pasaulyje. **SK**

MŪSŲ TĖVYNĖJE

AGUONA -2008

Siekiant užkirsti kelią narkotikų plitimui, visą vasarą Lietuvoje vyks vėjus "Aguona - 2008". Jis prasidėjo birželio 18 d. ir vyks iki rugsėjo 7 d., skelbia BNS. Masinių renginių metu viešose vietose bei vaikų poilsio ir laisvalaikio praleidimo vietose pareigūnai organizuos renginius, skirtus narkomanijos pasisauojimui, ir kitas priemones, siekiant išaiškinti narkotikų platintojus ir vartotojus bei užkardyti kitus teisės pažeidimus. Pasitelkiami Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir Muitinės departamento pareigūnai, Lietuvos šaulių sąjungos nariai, policijos rėmėjai, kitų suinteresuotų valstybinių institucijų ir nevyriausybinių organizacijų atstovai. Policija prašo gyventojus pranešti jai apie narkotikais prekiaujančius asmenis nemokamu anoniminiu Lietuvos kriminalinės policijos biuro telefono numeriu arba rašyti elektroninius laiškus. Lietuvoje praėjusiais metais dėl narkotikų ir psichotropinių medžiagų vartojimo mirė 72 žmonės, tai 10 asmenų daugiau negu 2006 m. Du trečdaliai šių asmenų mirė atsitiktinai apsinuodiję narkotikais. Dauguma (86%) mirusiųjų dėl narkotikų medžiagų vartojimo buvo vyrai.

BRANGSTA MAISTAS

Europos sąjungos (ES) finansų ministeriai birželio 3 d. Liuksemburge tarėsi, kaip pažaboti maisto produktų kainas, kurios ES auga net sparčiau, nei bendroji infliacija. Visoje ES maisto produktai per praėjusius metus, lyginant balandžio mėnesio kainas, vidutiniškai pabrango apie 7%, nors bendroji infliacija buvo dvigubai mažesnė. Europos statistikos agentūros naujausiais duomenimis, Lietuva patenka tarp šalių, kuriose maistas nuo praėjusio balandžio pabrango labiausiai. Maistas labiausiai brango skurdesnėse naujosiose ES šalyse, kur išlaidos maistui šeimos biudžete užima didelę dalį. Rumunams tenka daugiausia išleisti maistui – 34.5% visų šeimos išlaidų. Lietuviai antri – maistas sudaro 23% šeimos išlaidų. Maistas labiausiai pabrango Bulgarijoje (25%) ir trijose Baltijos valstybėse: penktadaliu Latvijoje, po 18% Estijoje ir Lietuvoje. Mėsa – viena iš keturių svarbiausių maisto produktų kategorijų, pagal kurias apskaičiuojamas brangimas. Mažiausiai mėsa brango Portugalijoje – tik 0.7%, Liuksemburge, kur posėdžiavo ministeriai – apie 6%. Lietuvoje, kur

be mėsos sunku įsivaizduoti šeimos pietus, labiausiai ji pabrango ES – net 19%. Pagal pieno, duonos, sūrio bei kiaušinių kainas Lietuva taip pat patenka į labiausiai brangstančių šalių penketuką. Mažiausiai maistas brango Portugalijoje – tik apie 3%, Olandijoje ir Prancūzijoje – apie 5%. Maisto kainos siejamos ir su kuro kainų šuoliu. Kai kurios šalys ragina EK peržiūrėti ir biodyzelino sąvoką – pastaraisiais metais ūkininkai masiškai pereina prie techninių kultūrų auginimo, todėl mažiau užauginama maistinių grūdų ir kyla duonos kainos. Europos komisija numato, jog šiemet maisto kainos jau turėtų stabilizuotis, nors ir negrįš į 2006 m. lygį.

LIETUVA PARODOJE

Pasaulinėje parodoje Ispanijoje – "Expo 2008" birželio 23 surengta Lietuvos diena. Jos renginius iškilmingai atidarė Ispanijoje viešintis premjeras Gediminas Kirkilas. Lietuva oficialiai tokia renginyje dalyvauja dar tik aštuntą kartą. "Expo Zaragoza 2008" įvardijama kaip didžiausia vandens ir darnos šventė, kur kartu su daugiau kaip šimtu pasaulio valstybių galime pristatyti savo valstybę ir naujausius pasiekimus. Lietuva nuo seno vadinama ežerų ir upių šalimi. Pasak G. Kirkilo, mūsų šalis yra bene vienintelė Europos valstybė, gėrimui naudojanti tik požeminį vandenį. Ruošdamasi šiai parodai Lietuva pavilijone įrengė "Lietaus namus", taip norėdama pristatyti Lietuvai būdingą klimata. Pagrindinis Lietuvos parodos bruožas – instaliacija "Gyvasis lietus" susilaukė ypač didelio ispanų ir kitų parodos lankytojų susidomėjimo. Birželio 23 d. lietuviai ispanus mokė švęsti Jonines.

ŽUVO JŪREIVIS

Birželio 16 d. Baltijos jūroje vykusiose tarptautinėse pratybose BALTOPS per nelaimingą atsitikimą žuvo Lietuvos karinių jūrų pajėgų jūreivis Egidijus Kasparavičius. Jis buvo laivo "Jotvingis", dalyvavusio pratybose Baltijos jūroje prie Danijos krantų, įgulos narys. Panevėžietis 22 m. E. Kasparavičius žuvo nuo patirtų sužalojimų, kai audros metu ant jo užkrito vienas iš laivo liukų. Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės vadovybė žuvusio kario artimiesiems pareiškė nuoširdžią užuojautą. Dėl kario žūties kariuomenės vado įsakymu pradėtas tyrimas. Po nelaimės laivas "Jotvingis" dalyvavimą pratybose nutraukė. **RSJ**

LIETUVIŲ TELKINIuose

Prošvaistė Kanados Londono Šiluvoje

EDMUNDAS PETRAUSKAS

Skaisčią birželio 22 dieną, jau prieš pirmą valandą, dalyviai rinkosi į šventiškai išpuoštą Petro Sergaučio 250 akrų dvarą miesto dailioje šiaurinėje aukštumoje pro vartus su Lietuvos vėliavomis, jurginiais apsodintu įvažiaviu, sveikinami nuotaikingais Felicijos Šibirskštienės akordeono sąskambiais, pasitinkant dviem tautiniais drabužiais pasipuošusiom Milda ir Migalei Mickevičiūtėms. Erdvioje vietoje palikus "ratus", svečių laukė žalumynais išpuošti vartai, svečių knyga, "prašanti" jų autografų-pašarų, ir kukli statinėle tik laisvoms aukoms. Atvykstančius sveikino naujosios parapijos tarybos pirmininkė Daina Grigėnienė su nariais Rūta Dragunevičiūte, Aušra Janveaux, prof. Romu Mitalu ir Petru Sergaučiu. Dalyvavo ir visi buvę tarybos nariai. Pro vainikuotus vartus matėsi plačiai žaliuojanti kirpta veja, kairėje rezidencija, didingų eglų apsupta, ir tarp jų daugybė kėdžių prieš papuoštą po danga altorių Mišioms su trimis kėdėmis patarnaujančioms Simonui Grigėnui,

Gegužinėn atvykstančius pasitiko lietuvaitės

Gegužinėje meninę programą atlikusios vaidilutės pagerbė Jonus

Giedriui Naujokaičiui ir Mišias atnašaujančiam Šiluvos Marijos Londone admin. prel. Jonui Staškevičiui. Vėsioje paunksnėje violetiniais jurginiais papuošti puikavosi staltiesėmis dengti apvalūs stalai su kėdėmis.

Per šimtinę dalyvavusių Mišiose girdėjo IX-ajai Dainų švetei besiruošiantį atgimsiantį Londono chorą "Pašvaistė", vargonėliais akompanuojant dr. Daliai Andrušionis-Armstrong. Skaitinius

giausių metų pagerbtas gimtadienį švenčias šeimininkas, apdovanotas didžiuliu tortu.

Buvo ir "teatrinė meninė" dalis Joninių išvakarėse. Maloniai visus nustebino baltai pasidabinusios ir galvas laukų gėlių karūnelėmis papuošusios penkios "vaidilutės", užkūrusios aukurą "Šv. Jono entuziazmo nakčiai". Sukvietus penkis Jonus, pasodinus juos ant kelmelių priešais milžinišką eglę, jiems iš "ateities nusakė praeitį" – ir kai kam at-

Mišias aukojo prel. J. Staškevičius

kaip visada puikiai skaitė Jurgis Aušrotas, o sekmadienines aukas parapijai rinko Stasys Navickas. Kaip visada prasmingų minčių pamokslą pasakė prel. Jonas Staškevičius, be kurio pagalbos ir Toronto Prisikėlimo lietuvių pranciškonų ir Anapilio kunigų paramos, Šiluvos mariječiai būtų "našlaičiai". Jis dalyvius pasveikino, padėkojo ir palaimino gausų skanų vaišių maistą. Troškuliui raminti pasirūpinta savaip. Būta ir tuzinas balsingų dainorių harmoningais sąskambiais aidėjusių iš prelato Jono parengtų, išdalintų dainorėlių, (186 puslapių) *Mano tėvynė*. Jie liks malonus šios gegužinės prisiminimas ir dainoms ateityje. Prelatas dainas puikiai palydėjo akordeonu. Sugiedant Il-

virksčiai... su simboliška pabaiga prie "aukuro". Pasirodo, turime teatrinę gabumą Ievą Naujokaitę-Paransevičienę, tris sesutes Naruševičiūtes – Teresę, Liną ir Aušrą, su vyriausia, aukščiausia, pilniausia, atlikusia visą "iškalbą" vaidilute Arūnu Paransevičiumi. Po tokio "teatro" vyko įvairūs pasilinksminimai su pasiskaninimais... Artėjant popietės šeštai val. pradėjo dalyviai lėtai "nubyrėti", rengėjams su pagalbininkais atkuriant pirmąsias gyvenvietės tvarką. Po septintos vakaro, lyg gerai parengtos ir praėjusios džiugios prošvaistės pabaiga apgailint, lyg džiaugsmo lašeliais atsivėrė tamsūs džiugios Londone prošvaistės pabaigos. (Ntrs. E. Petrausko)

DĖMESIO TŽ PRENUMERATORIAMS! Leidėjai prašo jus atsilyginti už prenumeratas. Pasitikrinkite prenumeratos užsibaigimo datą, atspausdintą ant adreso lipdės (address label). Kanados vyriausybės finansinė parama pašto išlaidoms apmokėti yra gaunama pagal apmokėtų prenumeratų skaičių. Be šios paramos mūsų pašto išlaidos, siuntinėjant jums TŽ būtų apie du trečdalius aukštesnės. Prašome jūsų supratimo šiuo svarbiu klausimu – įrodyti Kanados vyriausybei, kad TŽ gyvavimas mums yra aktualus. **TŽ leidėjai**

Šiluvos M. Marijos paveikslas Otavoje, ON

Prieš Pirmąjį pasaulinį karą Otavoje gyveno tik 2-3 lietuvių šeimos. Po Antrojo pasaulinio karo atvyko keli šimtai lietuvių. Nuo 1949 metų kun. dr. J. Razutis pradėjo aukoti Mišias lietuviams vieną kartą per mėnesį. Po jo išvykimo 1951 m. iškilmingų renginių progomis atvažiuodavo lietuviai kunigai iš kitų vietovių, dažniausiai iš Montrealio. Nuo 1954 m. lietuviams Mišias kartą per mėnesį (su pertrauka tarp 1957 ir 1960 metų) išnuomotoje šventovėje aukodavo kun. dr. V. Skilandžiūnas. Jis Otavos lietuviams aptarnavo iki 2003 metų, kai dėl ligos nebegalėjo toliau dirbuotis. Nuo to laiko

Otavos lietuviams retkarčiais aplanko kun. Aloyzas Volskis, Montrealio Šv. Kazimiero parapijos klebonas, bei pakviesti Gavėnios proga rekolekcijų vedėjai.

Pavasariškas lietus ir perkūnijos žaibai palydėjo iškilmingą procesiją į Šv. Elzbietos šventovę birželio 15 d., kai Švč. Mergelės Marijos paveikslas lankė Otavos lietuviams Marijos apsireiškimo Šiluvoje 400 metų jubiliejaus proga. Procesijoje kryžių nešė Andrius Kličius, žvakes – Yohan Laffitte ir Matas Jurgutis, gėlių žiedus barstė Marina Laffitte, Agota Gedrytė, Monika Basset, Paulius Jurgutis ir Aleksas Jurgutis. Marijos pa-

veikslą nešė Birutė ir Algimantas Eimantai. Šv. Mišias koncelebravo kun. Aloyzas Volskis ir kun. Gediminas Mioldažis, atvykę iš Montrealio. Kun. Volskis Mišių pradžioje švęstu vandeniu apšlakstė paveikslą, „Arijos“ moterų vienetui giedant *Dangaus Karaliene*. „Arijos“ vienetui dirigavo vadovė Loretta Cassidy, o vargonais lydėjo Ann Balys. Marijos garbei buvo giedamos giesmės *Dangaus Karaliene*, *Ausk Marijai* ir *Marija, Marija*. Per Mišias dar buvo giedama *Gloria*, *Aleliuja*, *Šventas, šventas* ir *Lydek mūs žingsnį lig altoriaus*.

Po Mišių kun. A. Volskis pakvietė visus dalyvius, kurių buvo arti 60, prie altoriaus grupės nuotraukai. Po to visi rinkosi į salę neeilinems suneštinėms vaišėms, kuriose buvo net gardžių šaltibarščių ir kugelio. Smagiai visi, jauni ir seni, pabendraavo džiaugdami galimybę atšvęsti šią šventę Otavoje.

Rūta Šiulytė-Kličienė

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamie lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. (416) 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, isikūres nuosavuose namuose -

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 59 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd.pal.čekių sąsk. iki .0.75%
santaušas1.00%
kasd. pal. taupymo s1sk. .0.75%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius2.00%
180 dienų indėlius2.25%
1 m. term. indėlius2.85%
2 m. term. indėlius3.35%
3 m. term. indėlius3.80%
4 m. term. indėlius4.00%
5 m. term. indėlius4.10%

RRSP ir RRIF (Variable)1.00%
1 m. ind.2.85%
2 m. ind.3.35%
3 m. ind.3.80%
4 m. ind.4.00%
5 m. ind.4.10%

PASKOLAS
Asmenines nuo6.15%
nekiln. turto 1 m.6.15%

•Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai

•Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdienę informaciją apie nušimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

Palm Beach, FL, LB apylinkės metinis susirinkimas įvyko gegužės 4 d. Gražinos ir Jono Stankūnų erdvuose namuose. Dalyvavo 34 bendruomenės nariai. Susirinkimui vadovavo LB apylinkės pirm. Kęstutis Miklas, sekretoriavo Regina Greičiūnienė. Valdybos pranešimus padarė pirm. K. Miklas ir išd. Ramutė Žibienė. Metai baigti su 8,569 dol. likučiu. Daugiausia pajamų gauta iš gegužinių ir kitų renginių. Revizijos komisija pagyrė išdo reikalų tvarkymą. Po pranešimų vyko diskusijos. Svarstyta, kaip į bendruomenę įtraukti jaunąją kartą ir naujai atvykusius ateivius. Nutarta tam tikslui sušaukti specialų susirinkimą. Pirmininkas nusiskundė, kad nėra lengva leisti LB apylinkės biuletenį. Trūksta lėšų. Nutarta biuletenį nutraukti nesusimokantiems už prenumeratas. Valdyba, susirinkimui prašant, liko ta pati: pirm. Kęstutis Miklas, vicepirm. Vladas Barius, sekr. Jūratė Miklienė, išd. Ramutė Žibienė, renginiams organizuoti ir ryšiams palaikyti su naujais ateiviais – Regina Lagūnienė, Jūratė Barkauskaitė-Meister ir Laimutis Baniota; revizijos komisija – Algis Augūnas, Elena Domijonaitienė ir Vandelinus Domanskis.

Palm Beach lituanistinės mokyklės mokslo metų užbaigta atšvęsta gegužės 17 d. Lietuvos garbės konsulato patalpose. Šventė pradėta motinų ir močiūčių pagerbimu. 9 mokinukai savo mamoms padeklamavo po eilėraščių ir įteikė puokštes gėlių. Po to mokiniams buvo įteikti pažymėjimai ir dovanėlės. Pastarieji taipgi nepamiršo ir savo tėvų, įteikdami jiems dovanėlių. Tėvų komitetas gėlėmis apdovanojo mokyklos vedėją Ingą Baniotienę ir mokytojas Vidą Tamkevičienę bei Renatą Armalaite. LB apylinkės pirm. K. Miklas padėjo mokiniais ir mokytojams ir įteikė čekį mokyklai parenti. Taipgi buvo pristatyta 12 asmenų, kurie mokyklai remti paskyrė po 50 dol.

Australija

Sydney mieste, Lenkų klubo patalpose, gegužės 25 d. buvo suvaizduota senovinės lietuviškos vestuvės. Renginio sumanytoja ir režisierė – Kristina Rupšienė. Jai užmoji įvykdyti padėjo choras „Daina“, vadovaujamas Birutės Aleknaitės, „Sūkurio“ šokėjai, naujai įsisteigęs moterų ansamblis „Atspindys“, renginyje padainavęs liaudies dainų. „Sūkurio“ šokėjai žiūrovus nustebino dar nematytais tautiniais šokiais. Piršlį vaidino Kęstutis Protas,

kvieslį – Jonas Barila, tėvą – Darius Gakas, jaunuosius – Emilija Rupšytė ir Jonas Lee. Buvo vaizduojama, kad lietuviai neskuba tuoktis. Pirmoji vaidinimo dalis baigta jaunųjų išvykimu į šventovę tuoktis. Po pertraukos antroji dalis prasidėjo jaunųjų sugrįžimu. Čia ypač pasižymėjo šokėjai ir abiejų ansamblių choristai. Paskutinė vaidinimo dalis – vestuvinė puota. Skambėjo nuotaikingos lietuviškos dainos, sukosi šokėjų poros. Renginys baigtas *Vakarine* daina.

Karaliaučiaus kraštas

Įsruties pedagoginėje kolegijoje vyko 8-oji lietuvių kalbos olimpiada. Susirinkusius pirmiausia eilėmis pasveikino kolegijos auklėtinės, pasipuošusios tautiniais drabužiais. Sugiedoti Rusijos ir Lietuvos himnai. Kolegijos direktoriaus pavaduotoja Jelena Komarnickaja pasveikino olimpiados dalyvius. Lietuvos konsulas Tilžėje Arūnas Kaminskas tarė sveikinimo žodį. Sėkmės olimpiadai linkėjo Karaliaučiaus krašto lietuvių mokytojų sąjungos pirm. Aleksas Bartnikas, perskaitydamas ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės generalinio direktoriaus Antano Petrausko sveikinimą.

Olimpiados dalyviai, mokytojai bei svečiai klausėsi moksleivių deklamuojamų lietuviškų eilėraščių, prozos kūrinių ištraukų. Taipgi moksleiviai skaitė tekstus, juos atpasakojo, atsakinėjo į klausimus; atliktos užduotys ir raštu. Vertinant moksleivių pasirodymus, atsižvelgta į taisyklingą tarimą, kirčiavimą, intonaciją, mokėjimą lietuviškai reikšti mintis. Buvo dvi moksleivių grupės: 1-4 klasių ir 5-11 klasių. Pirmos grupės laimėtojai: Kristina Grikštaitė – Ragainės II-oji vidurinė mokykla, mokytoja Liucija Glinskienė; Greta Jurevičiūtė – Šilėnų vidurinė mokykla, mokytojas Arūnas Ubaitis; Zoja Sirvydaitė – Naujosios vidurinė mokykla, mokytoja Aldona Bursteikienė. Antros grupės nugalėtojai: Aurelija Krylova – Įsruties 6-oji vidurinė mokykla, mokytoja Irena Kiudulienė; Viačeslav Tichon – Tilžės 3-ioji vidurinė mokykla, mokytoja Daiva Stankevičienė; Aleksandras Pščenicev – Karaliaučiaus 4-oji vidurinė mokykla, mokytojas Algirdas Karmilavičius. Laimėtojai apdovanoti pažymėjimais ir medaliais. Renginių finansavo Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos vyriausybės, Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje. Renginių filmavo vietinė televizija. JA

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.

Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143

Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklapis: www.homesgeorgianbay.com

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

Montrealio lietuvių choras baigė savo sezoną

Viršuje: koncertuoja Montrealio lietuvių choras, vadovas ir dirigentas Aleksandras Stankevičius; apačioje iš k.: choro dainų įrašymas į kompaktinę plokštelę (CD) – tenoras Rytis, sopranai – Stephanie Stankevičiūtė ir Daiva Jaugelytė-Zatkovic; choro dalis su kaukėmis

Montrealio lietuvių choras baigė savo sezoną birželio 18 d. susirinkimu ir vaišėmis. Aleksandras Stankevičius, choro vadovas ir dirigentas, pateikė metų apyskaitą ir išaiškino, kas yra numatyta kitiems metams. Didelė dalis darbo bus skiriama pasiruošti Lietuvos 2009 m. Dainų šventei, kurioje choras žada dalyvauti ne tik su suaugusiais, bet ir su jaunimu bei vaikučiais.

Mat Montrealio lietuvių choras sudarytas iš trijų kartų dainininkų. Vieni dar lanko pradžios

mokyklą, o kiti jau ilgamečiai pensininkai.

Choras dalyvavo Šv. Kazimiero parapijos šimtmečio šventėje, Vasario 16-osios minėjime ir įvairiose kitose Montrealio šventėse. Choras išleido kompaktinę garsajuostę *Šlama šilko vėjas*, kuri buvo sutikta gegužės 25 d. sezono užbaigimo metu. Garsajuostėje yra tradicinių liaudies dainų, modernių melodijų ir specialiai sukurtų dainelių vaikams. Koncerto metu buvo proga pasiklausyti šių dainų. Buvo padainuota montrealiečio kompozito-

riaus K. Žižiūno sukurta daina *Šlama šilko vėjas*, Augustino ir Bražiūno daina *Ažuolėli, šimtašaki* ir liaudies dainos *Ant tėvo dvarelis* ir *Sėjau rūtą*. Vaikai padainavo *Mandri pelėda* ir *Mano žaislai*.

Pabaigai choras suruošė staigmeną, kai atliko Karl Jenkins kompoziciją *Adiemus*, nešiodami kaukes.

Norintys įsigyti šį CD gali kreiptis į Andrėją Celtoriūtę šiuo telefono nr. 514 690-4427 ar el.pašto adresu celtorius@yahoo.com. **Inf.**

Į mūsų kiemą atsikraustė nauja šeima! Dvi mergaitės stovėjo prie daiktais prikrauto sunkvežimio ir nedrąsiai žvilgčiojo į mus, senuosius kiemo gyventojus. Vyresnioji buvo su ilgomis, juosmenį siekiančiomis kasomis, nedrąsaus žvilgsnio ir lėtų judesių. Ji tvirtai laikė apglėbusi dvigubai jaunesnę sesulę, kuri spurdėjo ir veržėsi iš jos glėbio. Mažoji buvo itin smulkutė, liesutė, bet energinga ir triukšminga. Dideles, kaip kaštonai akis, puoše tankių blakstienų vainikai, o galvelę – neįtikėtinų garbanų kupeeta. Abi mergaitės tarpusavy kalbėjo mums nesuprantamai ir kėlė dar didesnę visų susidomėjimą.

Pagaliau mažoji išsiveržė iš užsižiopsojusios sesers glėbio ir „kulipka“ atlėkė prie mūsų būrelio. Skėryčiodama rankelėmis ir purtydama garbanėles ji greitakalbe mums išpoškino ištisą tiradą, bet mes nesupratome. Mažulė nustebusi dar kartą satarškėjo, bet mes ir toliau gūščiojome pečiais... Buvo akivaizdu, kad nesusišnekėsime ir kartu nežaisime. Mūsų susidomėjimas naujokėmis atvėso, ir visi pasitraukėme nuo sunkvežimio. Įkandin atstrikėjo ir mažoji garbanė, o paskui ją – ir vyresnioji sesuo. Mažoji galvotrūškėiais puolė į mūsų būrį žaisti kvadrato, visai neskirdama dviejų komandų ir nesilaikydama taisyklių... Pasiuokodama gaudė sviedinį, perdavinėjo bet kam bei džiaugsmingais plojimais lydėdavo nepasiekiamai aukštus perdavimus... Akivaizdžiai trukdė. Mūsų aiškinimų nesuprato ir varoma iš aiškės nėjo. Demonstratyviai susėdome patvory ir nebežaidėme – kito kelio nebuvo...

Šitoki mūsų boikotą mažoji įverti-

Rochala

ANDRIUS STANISLAUSKAS

no savaip. Patempė lūpą, trūkčiodama įkvėpė oro ir „paleido dūdas“. Garsiai ir nepaguodžiamai, o, svarbiausia, mūsų visai neatjaučiamai. Nenoromis, vis su viltimi atsigręždama, mažoji nukiceno kraustymusi užsiėmusių tėvelių link, bet pakeliui užstrigo ties mano mama. Ji sėdėjo prieangyje ir siuvo, kai mažoji garbanė dar garsiau užraudojo...

Mama apkabino krūpčiojančius petukus, paglostė garbanėles ir vokiškai paguodė mažulę: „maine kleine, maine šione kinder... Vas, vas iz das?“ Atrodo, tik šito ir laukė garbanė – kaipmat susirangė maniškei ant kelių ir greitakalbe guodėsi bei aiškino, o mama jai vis pritarė – „aha, aha...“

Iškrovusi iš sunkvežimio visus ryšulius ir ryšuliuok, naujoji kaimynė nedrąsiai šypsodamasi atėjo savo garbanės pasiimti... „Tai Rochala – pristatė savo mažąją, – ir jos sesuo Jieta... Juodvi dar nemoka lietuviškai... Rochala per ašaras nepastebėjo ir jus savo močiute palaikė... Atsiprašau“. Bandė pasiimti mažulę nuo mamos kelių, bet toji tvirtai apsikabino „naujos močiutės“ kaklą ir visai nesiruošė pasiduoti... Taip ir „prilipo“ prie mano mamos bei, įsikibusi į sijono kraštą, trepeno iš paskos, be atokvėpio čirškėdama. Metus – kitus. O ir užtelėjusi greičiau mano mamai pasiguosdavo nei saviškei...

Rochalos gyvenime ir aš vaidinau savotišką provokatoriaus vaidmenį: kai ji nevalgydavo, o spyriojosi kas-

dien ir kaskart prie pietų stalo, jos mama pagąsdindavo atiduosianti maistą man... „Ir atiduok, – apsidžiaugdavo mažoji, – tegul suvalgo...“ Va čia prasidėdavo pats smagumas: Rochalos mama duodavo man šaukštą ir aš garsiai pasišliurpdamas prarydavau pirmą šaukštą sriubos. Antrą – su pagyrimu „ach, kaip skanu“, o jau trečią šaukštą kabindavome abu... Tada savuoju šaukštu sriuboje nubrėždavau liniją ir pareikšdavau, kad ši pusė lėkštės mano, o ana – jos! Svarbiausia, uždrausdavau iš mano pusės semti sriubą, o tuo pačiu metu iš mažylės pusės „vogdavau“... Vogdavau akiplėšiškai ir dažnai, o mažoji atsilygindavo tuo pačiu. Žodžiu, lėkštėje vyko atviras karas, kas iš kurios daugiau pasigrobysime ir suvalgysime... Mūšiai prasitęsėdavo ir antro patiekalo lėkštėje, tik kieseliaus puodelis pergalingai atitekėdavo garbanei...

Tokiu brangoku būdu Rochala būdavo pavalgydinama. Aš puikiai supratau savo vaidmenį ir niekada neviršijau būtino provokacijai kiekio... Nors garbanės mamos maistas buvo ypatingai skanus, neįprastai kvapnus ir niekur niekad neragautas. O aš visada buvau alkanas, tačiau ir šitokia pagunda manęs neišmušė iš vėžių ir neperžengiau ribos, skiriančios vaidinamą žaidimą nuo tikrų vaišių. Puikiai supratau, kad negaliu būti pastoviai maitinamu trečiuoju vaiku šeimoje. Todėl tik vaidindamas vis tik paragavau nors po truputį, bet visų žydiškų patiekalų... Ir šiandien nieks negali prilygti mano ragautam kimštam žąsies kakleliui ar meduje virtom spurgom...

Bet viskam ateina galas – pakliuvo Rochalos tėtis į kalėjimą „už socia-

listinio turto grobstymą“, ir baigėsi šaukštų mūšiai lėkštėje. Dabar garbanė ateidavo pas mane ir su pasigardžiuoju bei neraginama „sukirsdavo“ juodos duonos riekę su aliejumi, apibarstytą svogūnų laiškais...

Grįžus tėvui iš kalėjimo, šeima susiruošė išvažiuoti į Izraelį. Palinkėjom, išlydėjom ir laišku laukti pradėjom... Pradžioje gaudavome gana dažnai su įdomiomis iškarpomis iš rusiškai leidžiamų laikraščių, vėliau laišškai praretėjo, kol visai pradingo. Įtarėme KGB cenzūrą, bet po 1990-ųjų tas šešėlis jau ant MOSADO nutįso. Juo labiau, kad paskutiniuose laiškuose praspūdo nuoskaudos gaidelė kita, kad Sąjungoje jie buvo nekenčiami žydai, o Izraelyje – nekenčiami rusai, nors iš tikrųjų iš amžių glūdimos – tikri litvakai. Buvo ir atviro pasipiktinimo, kad jų, sovietinių, neleidžia keliauti: reikia palikti nors vieną šeimos narį užstatu... Bijotasi, kad nepabėgtų šeima į kitą valstybę. Buvo ir širdies dejonių, kad čia į kariuomenę ima net merginas... Kad Jietai dar pasisekė – tik koją pašovė, o Rochalos jau kelintasis mėnuo nėra namie... Ir nutilo. Daugiau negavome net atvirutės švenčių progą.

Šiandien, kai į Lietuvą atvyksta tiek žydų su koncertais, su turistiniais kelialapiais aplankyti jaunystės takų ir kelelių, kai dalis jų netgi grįžta atgalios gyventi, aš vis dar tikiuosi sutikti kaštonų akimis garbanę žydaite, mūšių lėkštėje kovotoją, viso kiemo gyvąjį sidabrą, – Rochalą. Veju juodą mintį ir nenoriu patikėti, kad, išven-gusi mirties gete, šeima ir savo tėvy-nėje nebuvo saugi.

M. B. Stankūnienės Menų galerija

Čikagietė dailininkė ir mecenatė pagerbta tėvynėje

EDVARDAS ŠULAITIS

Ne vien tik Čikagoje, bet ir visoje Amerikoje bei Lietuvoje plačiai žinoma dailininkė bei mecenatė Magdalena Birutė Stankūnienė pagaliau susilaukė reikiamo įvertinimo savo gimtojoje Sūduvoje. Marijampolės kultūros centre atidarytoje Dailės galerijoje čikagietei š.m. gegužės 30 d. buvo įteiktas Garbės pilietės vardo ženklas.

Šį ženklą įteikęs Marijampolės meras Rolandas Jonikaitis kalbėjo: „Marijampolės savivaldybės Garbės piliečio vardas suteikiamas už ypatingus nuopelnus mūsų kraštui ir Lietuvos respublikai. Muziejams, bibliotekoms, ligoninėms ir kitoms įstaigoms menininkė padovanojo daugybę paveikslų, tarpininkavo, kad į mūsų kraštą iš užsienio sugrįžtų kraštiečių menininkų kūriniai. Ponia Magdalena yra Menų galerijos, kuri pavadinta jos vardu, mecenatė. Marijampolės savivaldybės taryba nusprendė, kad gerbiama Magdalena yra verta šio garbingo vardo“.

“Šiandien sieloj mano šventė”

Po mero kalbos čikagietė dailininkė labai susigraudino ir pradžioje tegalėjo ištarti: „Šiandien sieloj mano šventė...“. Tada kiek palaukusi, kol praeis jaudulys, padėjo merui ir kitiems aukštiems pareigūnams, padėjusiems įgyvendinti jos seną svajonę – įkurti Menų ir Dailės galerijas. Ji paminėjo, jog turinti ir daugiau planų. „Jūs gudriai sugalvojote pavadindami Dailės galeriją tik Marijampolės var-

du, – sakė Magdalena Birutė Stankūnienė, – aš norėjau, kad būtų visos Sūduvos, todėl manau, kad Paežerių dvare Vilkaviškio rajone reikia kurti dar vieną menų galeriją, ku-

rijoje būtų eksponuojami viso Sūduvos krašto menininkų kūriniai“. Tai sakydama kalbėtoja kreipėsi į šiose iškilimėse dalyvavusius Marijampolės apskrities ir savivaldybės pareigūnus.

Viena iš dešimties garbės piliečių

Kaip mes sužinojome bent iš kelių šaltinių, čikagietės dailininkės ir mecenatės pagerbimas buvo tikrai gražiai organizuotas ir išpūdingai vestas. M. Stankūnienė yra dešimtoji, gavusi Marijampolės garbės pilietės vardą. Ir pirmoji, gyvenanti JAV. Nepaisant jos garbingo amžiaus (ji gimusi 1925 m. Vilkaviškio apskrityje ir lankiusi Marijampolės mergaičių gimnaziją), Magdalena jaunystėje turėjo trauktis nuo artėjančios rusų armijos 1944-aisiais.

Po karo ji gyveno Oldenburge Vokietijoje, o 1947 m.

persikėlė į Didžiąją Britaniją. Iš čia 1960 m. atvyko į Čikagą. Dailės studijas pradėjusi Šv. Martyno dailės akademijoje Londone, jas tęsė Čikagos meno instituto mokykloje, baigė Čikagos dailės akademiją. Surengė daugybę parodų Čikagoje, kituose JAV miestuose, Kanadoje, Vokietijoje, Australijoje, įvairiuose Lietuvos miestuose. Daug savo darbų padovanojo įvairiems muziejams bei galerijoms Lietuvoje. Išleido nemažai meno albumų, katalogų bei kitokio pobūdžio leidinių. Už savo veiklą buvo apdovanojama JAV LB kultūros tarybos dailės premija (2000 m.) ir Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinu (2001 m.). Gerokai anksčiau – 1997-aisiais – M. B. Stankūnienėi buvo suteiktas Vilkaviškio rajono garbės pilietės vardas.

Su tėvyne ryšius palaikyti padeda žurnalistas Algis Vaškevičius, kuris ne taip seniai lankėsi pas dailininkę Čikagoje, o šiuo metu talkina jai Lietuvoje. Nepaisant to, kad dailininkė ir mecenatė M. B. Stankūnienė šių metų pradžioje jau atšventė savo 83-įjį gimtadienį, o prieš tai turėjo sudėtingą operaciją, ji dar yra žvali ir kūrybinga. Jos didžiausias rūpestis – kiek galima daugiau padėti gimtajam kraštui, nors jai nesvetima talka ir Amerikos lietuviams.

Linkime šiai geros širdies čikagietei jėgų visiems jos prasmingiems užmojams įgyvendinti. O šios geraširdės ir mielos moters norai yra labai dideli. Iki šiol savo nuveiktais darbais ji įėjo į garsųjų Amerikos lietuvių auksinį sąrašą.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Klubas “Prūsa” gegužę kvietė visus norinčius pramokti kalbėti prūsiškai į Pažaislio vienuolyno patalpose vykusius kursus, kur dalyviai buvo supažindinami su šnekamąja prūsų kalba ir kartu su prūsiškos muzikos grupe galėjo pramokti prūsiškų dainų. Nors prūsų tauta laikoma jau išnykusia, jų kalba, kaip ir lietuvių bei latvių kalbos, priklauso baltų kalbų grupei. Mokančių prūsų kalbą Lietuvoje yra apie 100. Į kursus užsiregistravo apie dešimt suinteresuotųjų. Pasak kursų rengėjo Gintauto Bukausko, “kalbininkas Letas Palmaitis rekonstruoja prūsų kalbą iš išlikusių rašytinių fragmentų. Lietuviams prūsiškai išmokti būtų lengviau negu latviškai, nes prūsų kalba yra artimesnė lietuvių kalbai. Intensyviai mokantis prūsų kalbos būtų galima pramokti ir per mėnesį”.

Manoma, kad prūsų kalba ėmė formuotis apie V š. pr. Kr. Kalbininkai teigia, kad prūsų kalba turi daug bendrų bruožų su kitomis baltų kalbomis savo fonetika, gramatikos struktūromis, bet būdama archaiškesnė už kitas baltų kalbas, ji išlaikė daug dalykų, kurie lietuvių ir latvių kalbose yra jau pakeisti. Prūsų kalbos gramatinę sandarą pavyko atkurti neseniai, apie 1990 m., remiantis lyginamąja istorine baltų kalbotyra. Atkurtosios prūsų kalbos žodyne šiuo metu yra apie 7,000 žodžių, bet jų vis dar gausėja.

Buvusią senųjų prūsų teritoriją tarp Vyslos ir Nemuno upių XIII š. nukariavo vokiečių ordinas. Po pralaimėto sukilimo, kuriam vadovavo Herkus Mantas, prūsų tauta ir kalba pradėjo nykti. Nuo XV š. vidurio ištuštėjusias senprusių žemes ėmė apgyvendinti sulietuvėję pabėgėlių iš Prūsos palikuonys, žemaičiai ir kiti, ilgainiui sudarę daugumą senųjų Skalvos ir Nadruvos sričių gyventojų. Lietuvių apgyvendinta Prūsijos dalis nuo XVI š. buvo vadinama Mažąja Lietuva. Panaši Prūsos kolonizacija XVI š. vyko ir iš Lenkijos pusės. 1701 m. įsteigus Prūsų karalystę šios žemės buvo sparčiai germanizuojamos.

Vilniaus universiteto mišrus choras “Pro musica” birželį buvo išvykęs gastrolių į Gruziją, kur surengė du koncertus. Programoje kūriniai iš choro gausaus repertuaro: pasaulio chorinė klasika, šiuolaikinių autorių kūriniai, populiarūs amerikiečių dainos ir gruzinų liaudies daina *Mravalžamier*. Prieš gastroles Šv. Jonų šventovėje choras pristatė programą, kurioje skambėjo Juozo Naujaliao, Konstancijos Brundzaitės, Zitos Bružaitės, Jono Tamulionio kūriniai, Anton Bruck-

nerio, Sergej Rachmaninovo religinės giesmės. Pasak choro vadovės Rasos Gelgotienės, specialiai gastrolėms Gruzijoje dar buvo parengtos dvi miniatiūros, *Vakarais* ir *Paukštis* (ž. L. Gutausko, muz. K. Brundzaitės), ir populiarūs nuotaikingos dainos – ispaniškoji *Cantares* bei amerikiečių *Keep Your Lamps* ir *The Lion Sleeps Tonight*.

Šiaulių “Aušros” muziejus Ch. Frenkelio viloje vykusio tarptautinio projekto *Europos muziejų naktis* vienas renginys buvo skirtas surinkti lėšų vieno iš seniausių muziejaus rodinų – šv. Jurgio skulptūrai restauruoti. Ši nežinomo autoriaus iš vientiso medžio drožta, sidabro lakšteliais dengta, skulptūra atkeliavo į muziejų 1923 metais iš Kelmės valsčiaus Verpenos koplyčios, statytos dar 1775 metais, ir buvo vienas iš pirmųjų 1923 m. įsteigto muziejaus rodinys. Šventasis vaizduojamas ilgais banguotais plaukais, su šalmu ant galvos, dėvintis ilgą drabužį, su šarvais. Skulptūros būklė šiuo metu apgailėtina: mediena suskildinėjusi, medžio kenkėjų išvarpyta nedidelėmis skylutėmis, rankos nulūžusios, skulptūros pagrindas nuskilęs, nedaug likę ir polichromijos.

Operos solistė Violeta Urmanavičiūtė-Urmana neįsisūžada ir klasikinių dainų koncertų. Gegužės 20 d. ji dainavo Paryžiaus “Salle Pleyel” Richard Wagnerio, Richard Strausso ir Sergej Rachmaninovo dainas bei operų arijas iš *La Gioconda* (A. Ponchielli), *Tosca* (G. Puccini) ir *Likimo galia* (G. Verdi). Birželio 3 d. ji Saint-Denis festivalyje su Lille valstybiniu orkestru dainavo Gustav Mahlerio *Dainą apie žemę*. Liepos mėnesį solistė su Paryžiaus Bastilės valstybine opera gastroliuos Japonijoje: Tokijuje atliks pagrinidinį Isoldės vaidmenį R. Wagnerio operoje *Tristan und Isolde*. Koncertinį vasaros sezoną V. Urmana užbaigs rugpjūčio 31 d. Londono Karališkoje Alberto salėje atlikdama soprano partiją G. Verdi *Requiem*.

Mažosios Lietuvos veikėjui Georg Sauerweinui (1831-1904) planuojama Klaipėdos senamiestyje pastatyti paminklą. Speciali komisija, pirmininkaujama docento Aleksandro Žalio, geriausiu išrinkto skulptoriaus Gintauto Jonkaus projektą (architektai Evaldas Morkūnas ir Vytenis Mazurkevičius). Paminklą statys Didžiosios Vandens gatvės aikštelėje – ten kadaise buvo spausdinama *Zeitunga*, kurios puslapiuose dienos šviesą išvydo G. Sauerweino parašytas himnas *Lietuvinkais mes esam gimę*. **GK**

Šoka atžalyniečiai

Toronto lietuvių tautinių šokių grupė “Atžalynas” 27-uosius veiklos metus palydėjo tradiciniu metiniu koncertu Toronto Lietuvių namuose. Birželio 8 d. šokėjai ir jų vadovai pakvietė rėmėjus, artimuosius ir draugus pasižiūrėti programos “Šokim trypkim”... Daug plojimų sulaukė jaunučių, jaunimo ir vyresniųjų šokėjų pasirodymai: jaunučių grupės šokis “Bitelės”, jaunuolių pašoktas ir suvaidintas “Gaidys”. Ir kokia programa be “Klumpakojų”, be lietuviškų klumpačių taškėjimo? Šį linksmą, visų nuotaiką pakeliantį šokį atliko jaunimo grupė (vad. Julia Puodžiukas). L. Jonaitytės nuotraukoje “Atžalyno” jaunimo grupė šoka “Klumpakojį”

Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

3 Resurrection Rd. Toronto, Ontario M9A 5G1

Tel.: 416-532-3400 Fax: 416-532-4816

Anapilyje: Tel.: 905-566-0006 Fax: 905-566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.

ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 12 v.d. iki 7 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 84 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.50%
180-364 d. term. ind.	1.50%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.50%
3 metų term. indėlius	2.85%
4 metų term. indėlius	3.10%
5 metų term. indėlius	3.25%
1 metų "cashable" GIC	2.50%
1 metų GIC-met. palūk.	2.75%
2 metų GIC-met. palūk.	3.25%
3 metų GIC-met. palūk.	3.75%
4 metų GIC-met. palūk.	4.10%
5 metų GIC-met. palūk.	4.25%
RRSP, RRIF "Variable"	1.50%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. .	3.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. .	3.85%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. .	4.25%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. .	4.50%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. .	4.60%
Taupomąją sąskaitą	0.10%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki ...	0.10%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.10%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind.	1.75%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	5.75%
Sutarties paskolas nuo	5.75%
Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	5.25%
2 metų	5.40%
3 metų	5.50%
4 metų	5.80%
5 metų	6.05%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2, 3 metų ...	4.75%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPA NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI

AMEX EURO ČEKIŲ

NAUDOKITĖS "INTERAC-PLUS" KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

SKYRIUS ANAPILYJE

vasaros metu

(nuo birželio 3 d. iki rugsėjo 1 d.)

NEDIRBS ANTRADIENIAIS

Ketvirtadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais skyrius toliau dirbs įprastomis valandomis

FSFG Realty Corp. BROKERAGE*

5650 Yonge Street, Suite 1508
Toronto, ON M2M 4G3

Laima Slizauskas

pirkimo ir pardavimo atstovė

Ruošiatės pirkti namą? Kreipkitės, nenusivilsite. Turite sunkumų gauti paskolą? Kreipkitės, padėsime.

TEL: 416-227-2000 416-803-9133 (neš.)

FAX: 416-227-2008 el.paštas: laimasz@yahoo.ca

*Independently Owned and Operated, REALTOR®

ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaitė
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos "PARAMOS")

Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885

Kviečiame mažus ir didelius!

Lietuviai Floridoje

Kai ateina šaltas darganas lapkritis, mes paliekame savo namus Toronte ir, kaip tie paukščiai – keliauninkai, traukiame žiemoti į pietus. Bėgame nuo žvarbių speigų, sniego pūgų ir apledėjusių kelių. Važiuojame ten, kur saulutė taip maloniai šildo, kur gaivinanti jūra kviečia pasinerti į jos bangas, kur vėjai, pučiantys nuo Meksikos įlankos, atneša gryną švarų orą, kur žalios vejės, kur tokie vaškūs rytai ir romūs vakarai...

Manau, kad daugumai Tėviškės žiburių skaitytojų yra pažįstamas šis mano aprašytas vaizdelis. Tai – Florida, daugumos mūsų mėgstama atostogų vieta, ypač šaltais rudens-žiemos mėnesiais. Į Floridą mes važiuojame ne tik pasisemti sveikatos iš saulės ir vandenyno, bet ir įdomiai, turiningai praleisti laiką. Šiuo metų laiku populiarūs atlikėjai, garsūs simfoniniai orkestrai, dramos, operos, baletų grupės atvyksta koncertuoti į Floridą.

Mes, kartu su kitais poilsiautojais, mielai lankome scenos meistrų pasirodymus ir negailime jiems aplodis-

mentų. O kur dar unikalūs botanikos sodai, muziejai, golfo laukai, žvejyba, vandens sportas! Viską sunku ir išvardinti.

Daug žymių lankytinų vietų turi Florida. Viena iš jų, gal spaudoje mažiau aprašyta, – yra *Warm Mineral Springs*. Tai miniatiūrinis Floridos kurortas, esantis tarp Sarasotos ir Fort Myers miestų. Nedidelis ežerėlis, apsuptas australietišku eukaliptu. Šio ežero vanduo visada yra šiltas (bet kokiu metų laiku van-

dens temperatūra 87-89 laipsniai F), nes iš ežero gelmių, esančių tūkstančių pėdų gylyje, trykšta karšti mineraliniai šaltiniai. Jų vanduo turi net 50 rūšių ištirpusių mineralų. Pagal mineralų koncentraciją vandenyje ši vieta neturi saulygių JAV, o pasaulyje ji yra trečioji. Kas dieną iš savo gelmių šaltiniai išmeta į paviršių 9 milijonus galonų mineralinio vandens.

Nukelta į 11-tą psl.

Naujai susibūrusios Fort Myers lietuvių apylinkės teatro grupės "Provincija" spektaklis St. Petersburg lietuviams. Milčiaus ir J. Katkevičiaus dviejų dalių komedijoje *Provincijos aistros* vaidina (iš kairės) Danutė Balčiūnienė, Giedrė Avellino ir Tomas Izdonavičius

Sąžinės ir žodžio laisvės kankinys

Atkelta iš 2-ro psl.

Tai – Liudas Gira. *XX amžius* parodė jį blizginantį bolševiko batą. Dabartinėmis akimis žiūrint, tai, atrodytų, nekaltas piešinėlis. Tačiau tada jis iššaukė sovietų pasiuntinio Pozdniakovo demaršą.

"Tai Sovietų Sąjungos įžeidimas – ne Giros", – tvirtino Maskvos atstovas Lietuvoje ir įteikė notą Lietuvos užsienio reikalų ministerijai. Veltui Lietuvos atstovai aiškino, kad čia nieko prieš sovietus nesą. "Polpredas" jokiais logiškais argumentais nebuvo paveikiamas, nes tokia logika, matyt, jam buvo įsakyta iš Maskvos...

XX amžius niekad neturėjo Pozdniakovo palankios akies. Kaip rašo J. Brazaitis, "tai buvo dienraštis, kuris atviriausiai buvo stojęs prieš sovietų varomą Lietuvoje kultūrbolševizmą, prieš sovietų pastangas laimėti į savo tinklus lietuvių menininkus, mokslininkus, rašytojus".

Tačiau pribaižė karikatūra "Svetimas bizūnas", paskelbta jau visai okupacijos išvakarėse – 1940 m. gegužės 4 d. dienraščio laidoje. *XX amžiaus* akiratyje vėl buvo tas pats žmogus, apie kurį poetas Jonas Aistis rašė, esą "algos jis niekad didelės neimdavo, bet tas nekenkdavo jam samdytis butą bent pora šimtų litų aukštesne nuoma, negu visa jo alga". Antrasis atpažįstamas veidas buvo Petro Cvirkos.

Pasak žurnalisto Alvydo

Dargio, 1940 m. birželio 7 d., vadinasi, iki okupacijos pradžios likus vos savaitei, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaras Molotovas, rodydamas karikatūros kopiją, barė Maskvoje Lietuvos ministerį pirmininką Antaną Merkį: "Ką sau leidžia jūsų laikraščiai?!" Anot A. Dargio, tą dieną Molotovas *XX amžių* išvadino "nuo grandinės nutrukusiu pasiutusiu geltonu šunimi".

Matyt, ne veltui atsiradęs posakis: kai sakai tiesą – laikyk koją balnakilpėje. *XX amžius* nevengė atviro žodžio ir vidaus politikoje. Tačiau sugebėdavo tai daryti subtiliai, grakščiai, išradingai, o drauge – įtaigiai, pranerdamas ir pro tankius smetoninės cenzūros koštuvus. Sakysim, savaitraščiui *Naujoji Romuva* 1938 m. vasario 6 d. paskelbus žinią apie Europoje smarkiai plintančią galvijų snukio ir nagų ligą, *XX amžius* nedelsiant reagavo iškalbinga karikatūra, nepraradusia aktualumo iki šiol...

Ignas Skrupskelis buvo nuteistas greitai. Jo byla 1940 m. gruodžio 29 d. buvo baigta, o 1941 m. kovo 8-ąją – paskelbtas Ypatingojo pasitarimo (vadinamosios "trojkos") nuosprendis: "kaip socialiai pavojingą elementą uždaryti į pataisos darbų lagerį aštuoneriems metams, skaičiuojant bausmės laiką nuo 1940 m. liepos 12 d."

Prieš išsiunčiant į Vorkutos lagerį, trumpam buvo leista pasimatyti su žmona. Alina

Skrupskelienė prisimena: "Kovo 31 niekad neišdils iš širdies ir atminties. Dviejų žmonių bendras gyvenimas buvo baigtas 15 min. pasikalbėjimu, sargybiniams sekant. Ignas atrodė pablyškęs, kiek suvargęs, bet neblogiausiai. Gana ramus, tik įtempti veido raumėnys rodė susijaudinimą. Pasirodė kažkaip savotiškai užteklėjęs. Pesimistas, bet nepalaužtas. Dargi kažkokio savotiško išdidumo buvo kalbant su sargybiniu. Tas buvo negailingas, neleido nei pažiūrėti vaikų fotografijos, nei pasiimti lagamino. Atneštus drabužius ir šiek tiek maisto teko susidėti į maišą... "Ar tik panešiu", – nusišypsojo, bandydamas jį pakelti".

I. Skrupskelio net žūtis data ir aplinkybės nėra tiksliai žinomos, nekaltant apie tai, kad nežinoma nė jo palaidojimo vieta. Nuotrupos yra pasiekusios šeimą, bet tai – tik girdėjusių apie jį lageriuose žmonių pasakojimai.

Ignas Skrupskelis gimė 1903 m. Melgužės dvare, Latvijos pasieny. 1929 m. baigė VDU Teologijos-filosofijos fakultetą. 1932 m. Vienos universitete apgynė daktaro disertaciją *Lietuviai XVIII š. vokiečių literatūroje*. 1934-1940 m. mėnraščio *Židinys* redaktorius, nuo 1936 – dienraščio *XX amžius* redakcinės kolegijos narys, 1939-1940 m. – vyr. redaktorius. Lietuvos žurnalistų draugijos valdybos narys, vicepirmininkas. Žuvo 1942 m. gruodį Vorkutoje. (Straipsnis sutrumpintas. Red.)

Visi sumanymai atsiranda, kai susirenkame kartu. Lietuvių susitikimas praėjusių metų liepos mėn. Atlanta mieste, GA. Iš kairės: Domas Asanavičius, Jolita Dromantaitė, Inga Baniotienė, Algimantas Balčiūnas, Inga Balčiūnienė, Danutė Balčiūnienė

Atkelta iš 10-to psl.

Vanduo nestovi vietoje – gana sraunia srovele jis teka į upelį, kuris toliau dingsta po žeme. Sakoma, kad nuteka į vandenyną. Eukaliptai ir garuojantis vanduo sukuria ypatingą šios vietos mikroklimatą. Šis vanduo dar vadinamas jaunystės elektryku. Jis labai naudingas kaulams, sąnariams, regėjimui ir apskritai visam žmogaus organizmui. Jis gal ne tiek gydo, kiek labai palengvina daugelį susirgimų. Todėl nenuostabu, kad šis unikalus jaunystės elektryko baseinas yra gausiai lankomas. 2007 metais jame pabuvojo 78,000 svečių (taip šios vietos šeiminkai maloniai vadina lankytojus). Ežerėlis skamba nuo kalbų įvairovės. Čia išgirsi anglų, rusų (dažniausiai), lenkų, ukrainiečių, serbų, vokiečių ir labai retai lietuvių kalbą.

Kai vieną dieną išgirdau lietuvišką šneką, labai apsidžiaugiau ir nutariau susipažinti su atvykusiais į baseiną sveikatos pasisemti lietuviais. Tai buvo dvi sutuoktinių poros iš netolimo Fort Myers miesto. Amerikoje jie tik 4-8 metai. Prisipažino, kad nėra lengva kurtis šiais sunkiais Amerikoje ekonominiais laikais. Bet grįžti į Lietuvą kol kas nežada. “Kol Lietuvos val-

džioje bus seno mentaliteto vadai, į Lietuvą mes negrįšime. Juk mes ir atvažiavome Amerikon ne vien tik materialinių sumetimų skatinami. Priežastys yra daug rimtesnės”, – kalbėjo mano naujieji pažįstami. Man buvo įdomu klausyti jų pasakojimo apie Floridos pietvakarinėje dalyje gyvenančių lietuvių tautinę veiklą. Būdami toli nuo Tėvynės jie suprato, kad norint išsaugoti tautinę tapatybę, perduoti lietuviškumą savo vaikams (daugiausia gyvena jaunos šeimos) lietuviams būtina burtis tautinei veiklai. Todėl prieš trejus metus jie įkūrė JAV LB Cape Coral/Fort Myers/Naples lietuvių apylinkę. Dabar visiems drauge yra daug smagiau paminėti svarbiausias atmintinas Lietuvos datas, švęsti jubiliejus. O koks pavyzdys jų vaikams! Švenčių metu vaikai kartu su suaugusiais gieda Lietuvos himną, dainuoja lietuviškas dainas, šoka lietuviškus šokius ir žaidimus, išmokus naujai įkurtoje lituanistinėje šeštadieninėje mokykloje “Ažuoliukas”, kurioje yra net “Kiškučių klasė” 3-5 metų mažyliams. Mano sutiktieji lietuviai su pasididžiavimu pasakojo, kad jiems pavyko išsirūpinti dalinę finansinę paramą savaitės laiko lietuviškai vaikų vasaros stovyklai. Jie planuoja organi-

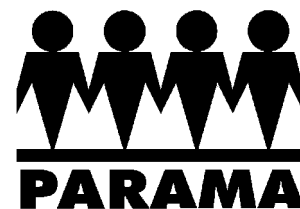
zuoti tokias stovyklas kiekvienais metais.

“Ateikite pas mus vaidinti. Mes statome spektaklius ir važinėjame į gastroles. Mūsų vaidinamą komediją *Provincijos aistros* labai šiltai sutiko St. Petersburg lietuviai. O dabar mes statome kitą vaidinimą ir ruošiamės važiuoti į Čikagą, į festivalį!” – kalbėjo mano pašnekovai. Jie džiaugėsi, kad kartą per mėnesį susirenka pasimelsti lietuviškoje šv. Mišiose. Šv. Mišių laikyti atvyksta kan. Bernardas Talaišis net iš St. Petersburg.

Klausiausi ir džiaugiausi, kad naujai atvažiavusieji lietuviai tęsia vyresniosios kartos pradėtą lietuvišką veiklą. Malonu, kad senimas ir jaunimas, padėdami vieni kitiems, nugalėti lietuviškoje veikloje iškylančius sunkumus ir problemas. Jų siekiai ir užmojai man labai priminė po II Pasaulinio karo atvažiavusių Toronto lietuvių tautinę veiklą. Šio – trečiojo – atvažiavimo lietuviams yra daug lengviau, nes jie turi iš ko imti pavyzdį, žino, kur ieškoti moralinės ir materialinės paramos. Tad palinkėkime naujai įkurtai Floridos lietuviškai apylinkei visokeriopos sėkmės!

Aldona Barbatavičienė,
Florida-Torontas
(Ntrs. D. Balčiūnienės)

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

AKTYVAI per 165 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

0.75% Taupomoji sąskaita
iki 1.25% kasd. palūk. čekių sąsk.
1.60% už 30-89 d. term. indėlius
1.80% už 90-179 d. term. indėlius
1.85% už 180-269 d. term. ind.
1.90% už 270-364 d. term. ind.
2.20% už 1 m. term. indėlius
2.50% už 2 m. term. indėlius
2.85% už 3 m. term. indėlius
3.10% už 4 m. term. indėlius
3.25% už 5 m. term. indėlius
2.50% 1 m. “Cashable” GIC
2.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
3.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
4.10% už 4 m. GIC invest. pažym.
4.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.00% RRSP & RRIF (variable)
3.50% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
3.85% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
4.25% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
4.50% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
4.60% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
1.80% už JAV dolerių 1 metų GIC
0.25% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:

už asmenines paskolas
nuo5.75%
už nekilnojamo turto
paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuosimčiu
(fixed rate)
1 metų5.25%
2 metų5.45%
3 metų5.55%
4 metų5.80%
5 metų6.15%
- su keičiamu
nuosimčiu4.75%

DUODAME

- asmenines paskolas
- mortgičius iki 100% įkainoto turto
- riboto kredito paskolas (Line of Credit)
- komercinius mortgičius

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
KANADOS, JAV DOL. IR EURAIS

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!

GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

KASOS VALANDOS

Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.r.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
Royal York skyriuje - šeštad. nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

SKYRIAI:

2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPI: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

ROYAL LEPAGE

*Jei norite pirkti ar parduoti
namą, ar gauti informaciją,
prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai
patarnauti.*

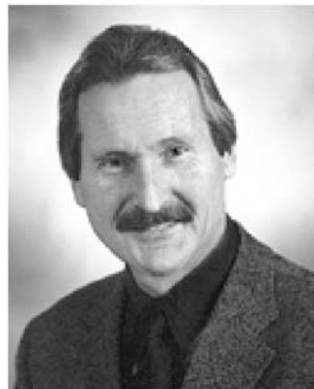
Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

“Jūsų nekilnojamo turto
aptarnavimas nuo 1981”

PIRKIMAS ir PARDAVIMAS
PATIKIMOSE RANKOSE!

Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite

(416) 236-6000

Sutton Group-Assurance Realty Inc.

RATHBURN & WEST MALL skubiai parduodamas erdvus 2 miegamųjų su gerai izoliuotu saulės kambariu visiškai atremontuotame pastate. Autobusas prie durų nuveža tiesiai į požeminio stotį. Arti prie mokyklų, apsipirkimo... Pastatas turi žaidimų ir gimnastikos kambarius, taip pat yra pirtis, teniso aikštelė, vaikų žaidimo parkas.

Prašoma kaina \$149,900.

Dėl apžiūrėjimo nedelsiant
SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, broker

RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937

ar į namus 416-231-4937.

JAUNIMO ŽODIS

Kvaišalai ir jaunimas

RASA NORKUTĖ

Lietuvoje narkotikai jau beveik netrukdomai renka savo derlių. Tai opi problema mūsų visuomenei. Kada Lietuvoje prasidėjo kvaišalomanija? Ji buvo pastebėta hipių judėjimo laikais, apie septyn-tojo dešimtmečio vidurį. Ant-rąjį žingsnį pagreitino naminis heroinas. Liūdniausia – tai po Nepriklausomybės atkūrimo. Vartoti kvaišalus pradėjo vis jaunesnio amžiaus moksleiviai, akademinis jaunimas. Šalia narkotikų visada žengia AIDS. Apie 60% sergančiųjų vartojo narkotikus. Šiandien kvaišalus skanauja trylikmečiai ir jaunesni. Beveik visi iš jų jau ragavę alkoholio ir rūkalų. Nuo 1999 metų kvaišalų, alkoholio ir cigarečių vartojimas pradėjo artėti prie pavojingos ribos, už kurios šiaandien ne vienas bandė žudyti arba žudyti kitus.

Narkomanijai užbėgant už akių skiriami milijonai litų. Labai brangu. Tai gal narkotikus įteisinti? Kažkuris seimūnas tai kartą pasiūlė. Kai kurie gydytojai netgi tikina: yra žmonių, gimstančių su polinkiu į kvaišalus. Kalbama apie centrus narkomanų reabilitacijai. Tokių vienas kitas jau yra. Bet iš narkotikų liūno išlindus, vistiek teks ilgai save prižiūrėti, ir tai tik didžiulėmis valios pastangomis. Kvaišalas lyg džiava – išsigydei, jei dar nepavėluota, bet vistiek būk atsargus.

Jaunas žmogus, paragavęs „normalią“ narkotikų dozę, pajunta ypatingą būseną, vadinamą „kaifu“. Atrodo, pajuto žvalumą, jaudulį, kažkokią jėgą. Tai labai apgaulinga būseną, keistas atsipalaidavimas nuo skubančio laiko, atsakomybės – neberekia logiškai samprotauti, mokytis ar dirbti. Na, pasimėgavai ta „palaima“ ir užtenka. Narkotikas besotis: jo reikės rytoj,

poryt ir vis didesnėmis dozėmis, kurioms (prakeikimas) – reikia pinigų! Iš kur jaunas žmogus, priklausantis nuo tėvų, jų turės? Žengiamo į nusikaltimus. Galutinai savo auką pasiglemžia giltinė.

J. Marcinkevičius rašė: „Amžiau, prakeiktas ir mylimas amžiau! Nuvertinai Dievą, nuvertinai žmogų, iškel-damas robotą – aklą mašiną – dėsninę gyvybės idėjos smukimą“. Sustatykim į eilę narkotikus, kuriuos vartojant sutrinka psichika ir elgesys. Štai jie! Jų grupės: alkoholis, opioidai, kanapinoidai, raminantieji ir migdomieji, kokainas, stimulatoriai ir kofeinas, heliucinogenai, uostomieji klizai, tabakas ir kt. Pažinojau Steponą, pirmo kurso studentą. Gabus buvo, mokslininko karjeros siekė. Jis pasakojo: „Pirmą kartą parūčiau ‘žolės’. Lengviau pasidarė. Tik nesu-pratau, kodėl kitą dieną vėl norėjau – pajutau sunkiai paaiškinamą trauką, kažkokį salsvą kvapą, kurio man pri-reikė kasdien“. Nesugebėjo šis jaunas žmogus atsikratyti šio baisaus „svečio“ – pasiko-rė. Skaitome žiaurias pasakas, kur žmonės nelabiesiems gyvenimus parduoda už pinigus. Nelabieji žmogų dažnai apgauna. Morfijus paprasčiausiai suvilioja „malonumais“ ir pribaigia.

Klausiau devintokus, dešimtokus, spėjusius paragauti narkotikų. Suko akis į šalį, bet vistiek sakė – madinga, problemos sumažėja... Linksniu šokti, dainuoti. Tik... sunkiau mokytis pasidaro, kol išsipagiorioji... Kai dar nevisai degradavusi, bet be narkotikų nebe-galinti gyventi paklausi suaugusį, su kartėliu pastebė: „Potraukis narkotikams formuojasi vaikystėje, kai niekas nesulaiko, kai šeimoje nepadedami tvirti pamatai“. Kyla klausimas, kaip iš anksto ap-

sisaugoti? Įvairūs užsiėmimai mokyklose, klasėse, būreliuose. Paskaitos, šūkiai: narkotikams – ne! Ką tai duoda? Nieko! Ar tėvai, mokytojai su kiekvienu pakalba atskirai? Negirdėjau. Ar paskaita visai klasei – minios šauksmas? Taip. Ar paklausia tėvai ar mokytojai vaiką, kodėl jį traukia draugo ar svetimo pasiūlytas kvaišalas? Kodėl tik už kampo beveik verčiamas ragauti „veltui“? Tik paprastai ir nuoširdžiai, be pykčio, bario, priekaištų? Negirdėjau tokių atvirų klausimų.

Jei mokytojas nori išmokyti vaikus gimtosios kalbos, matematikos, istorijos ir kitų mokslo disciplinų, jis tuos dalykus turi pats gerai išmanyti ir labai, labai juos mėgti ir su meile perteikti juos savo mokiniam. Garsusis psichologas Jungas teigė, kad norint išsi-gelbėti nuo įvairių kvaišalų, žmogus turi išmokyti keisti požiūrį į save ir į pasaulį, keisti pasaulėžiūrą. To viso pirmiausia moko tėvai, paskui mokykla. Jei to viso neišmoksta, taip ir lieka nesupratę, kad narkomanus gviešiasi giltinė, o narkobiznis – pelningas verslas, kurio prekėjai rizikuodami sėda į kalėjimus.

Neužtenka tėvų kalimo į vaikų galvas, kad jie turi būti geriausi, darbščiausi, mokyčiausi, negerti, nerūkyti, nuo narkotikų bėgte bėgti. Jei vaikas pamato, kad nepatenkin-sias tėvų lūkesčių, jis pradeda ieškoti „kitų“, kur nereikės tapti tėvų įkaitais. Apsisvaiginimas narkotikais „sušvelni-na“ nepakenčiamą vaiko gyvenimą. Taip ir ateina į pauglystės metus, savo proble-mas spręsdamas kvaišalais. Tėvai vargsta, dirba, krauna materialines gėrybes. Vaikai tegu tik mokosi, bet auga nerasdami paaiškinimo apie būties esmę, gyvenimo prasmę, kas yra svarbiausia.

Toronto lietuvių jaunimo šokių ansamblio „Gintaras“ vaikų vyresnioji grupė atlieka bitelių šokį surengtame koncerte „Pavasarinė pasaka“ š.m. balandžio 27 d. Anapilyje, Missis-saugaugoje
Ntr. R.D. Puterių

Nepamirškim senųjų žodžių

Marijampolės savivaldybės kalbos tvarkytoja Marija Zvinakevičienė į Rygiškių Jono gimnaziją sukvietė aktyviausius „Nacionalinio diktanto“ dalyvius. Čia buvo pagerbti tie, kurie jį rašė jau trečiąjį kartą, vyriausiasis bei jauniausias amžiumi rašęs diktantą, o taip pat „Nacionalinio diktanto“ Marijampolėje nugalėtoja mokytoja Oksana Kruzikičienė. Ji – buvusi Rygiškių Jono gimnazijos mokinė, šiuo metu dirbanti Kazlų Rūdos savivaldybės Plutiškių vidurinėje mokykloje anglų kalbos mokytoja. Oksana pateko į baigmę Vilniuje ir padarė tik tris klaidas. Mokytoja, beskaitydama įvairią literatūrą, atkreipia dėmesį į sunkesnių žodžių rašybą, skyrybą. Galbūt tai jai padėjo laimėti raštingiausios marijampolietės titulą. Visi pasižymėjusieji buvo apdovanoti Marijampolės savivaldybės mero Rolando Jonikailio įsteigtais prizais –

vertingomis knygomis bei žymių miesto fotografų nuotraukų albumais.

Marija Zvinakevičienė vedė rašybos pamoką. Jos tikslas – nepamiršti senųjų žodžių, kurie pamažėl traukiasi iš kasdienės kalbos, skatinti kuo daugiau žmonių dalyvauti „Nacionalinio diktanto“ rašyme, formuoti tradiciją, domėtis lietuvių kalbos žodžių rašyba, plėsti lietuvišką žodyną. Kalbos tvarkytoja tikisi, kad kitamet „Nacionalinį diktantą“ rašys dar daugiau marijampolietėjų.

Pamokoje gerą nuotaiką kėlė Moksleivių kūrybos centro jaunieji gitaristai, o taip pat šių eilučių autorės padainuotos savos kūrybos dainos (pritariant gitara) apie šiemet išrinktą gražiausią lietuvišką žodį AČIŪ – AČIŪ žodžiui AČIŪ ir Gražiausias žodis, kurias pateikiu ir Tėviškės žiburių skaitytojams.

Irena Vaičiulytė-Bradaitienė

Ačiū žodžiui ačiū!

Kokia graži lietuviška šneka, Kuria tėvai ir protėviai kalbėjo! Nekeisčiau jos į kitą nei už ką, Nors mane teistų tūkstančiai teisėjų.

Sūduvis, dzūkas ar aukštaitis tu, Ar pagaliau, nuo molžemio žemaitis

Gana daug knygų įvairių kartu Esi turėjęs rankoje, jas skaitęs.

O koks grakštumas raidės kiekvienos,

Kai ją dailiai ant popieriaus išraitom! –

Ji, regis, greitai kojeles kilnos Lyg šoktų polką paauglė mergaitė.

Šis trumpas žodis, raidžių keturių, Mums mandagumą ir kultūrą reiškia.

Su juo, Tau AČIŪ, LIETUVA, tariau

Ir meilę išsakau šiam žodžiui raiškiai.

Tai – žodis AČIŪ. Ir, žinau, nėra Už jį gražesnio, garbingesnio kito. Jis – it lietuvių ašara tyra, Vieningas lašas mūsų žemėn kritęs.

IRENA VAIČIULYTĖ-BRADAITIENĖ

Gražiausias žodis

Gražiausias žodis AČIŪ, Iš mūs širdžių išplaukęs, Kurio labiausiai patys, Kad kitas tartų, laukiam.

Nėra jis ypatingas, Skambėjimo neturi.

Jei jį išstarti tingim,

Burnoj užvertos durys.

Žodžiu šiuo padėkojam

Motulei ir Tėvynei. –

Abi dėl mūs aukojas

Ir myli begaliniai.

Žodelis – nekainuoja,

Tačiau jis – aukso vertės!

Todėl su juo gražiauju

Privalome ir elgtis.

Trumputį AČIŪ žodį

Sakykime ne kartą. –

Jis mandagumą rodo

Ir padėkai sutvertas.

Per amžius jį kartojo

Maži, jauni, pražulė,

Moksleiviai ir artojai... Todėl jo šaknys – gilios.

Bastūniškos klajonės

Pasaulio bastūnas Nakvynės namuose susirado šiltą guolį. Gydytojai diagnozavo: „Bėgimas nuo savęs...“ Tik saldus miegas jį gelbėjo nuo klajonių per pasaulį. Kaip manote, ar šis pilietis buvo laisvas?

Reda Kiselytė, Rokiškis

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian
Fondas
Foundation
I Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1
Tel.: 416-889-5531
Elektroninis paštas: kfondas@on.aibn.com
Per 46 metus Jūsų sutelktas 4,94 mln. dol. Fondo pagrindinis kapitalas davė 3,15 mln. dol. pelno lietuviybės išlaikymui Kanadoje, humanitarinei pagalbai Lietuvoje bei stipendijoms lietuvių studentams.
Remkime Kanados lietuvių fondą ir prisiminkime jį savo testamentuose!
Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p. Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.p.p. Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Bilietai į Lietuvą 2008
birželio 27 – rugpjūčio 11, 2008
\$1,150
rugsėjo 12 – rugsėjo 30, 2008
\$900
oro uosto mokesčiai papildomai \$250
Finnair avialinijos, Toronto – Vilnius per Helsinki
Taip pat bilietai kitomis oro linijomis ir į kitas šalis
Skambinkite Gabrielei Pabrėžaitėi-Flores
O.b Orav Travel Inc.
5700 Yonge Street at Finch
Toronto, Ontario M2M 4K2
647-998-6405
Toll free 1-800 361-9487
Fax 416-221-4885
gabriele@bdt.ca ONT REG. 03228277
BDTWorldTravel

PATARLĖS

- Ilgai kalbėdamas draugų neįgys ir kuriuos turi – išblaškysi.
- Riešuto neperkandęs, branduolio neragausi.
- Su verkiančiais verk, su juokiančiais juokis.

**ATA
MARIJAI CHOROMANSKIENEI**

iškeliauvus amžinybėn,

jos dukroms REGINAI CHOROMANSKYTEI, mūsų valdybos narei, DANAI ŠVAŽIENEI su šeima, sūnui ALGIUI CHOROMANSKIUI bei visiems giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą –

KLKM dr-jos Centro valdyba

MIRTIES PRANEŠIMAS

**ATA
IRENA RADIKAITĖ-
AMBRAŠKIENĖ**

mirė 2008 m. birželio 28 d., Phoenix, Arizona, sulaukusi 79 metų.

Gimė Kybartuose, Lietuvoje, iki 1980 m. gyveno Mississaugoje, buvo Anapilio parapilietė. Giliame liūdesyje paliko vyrą Antaną, Phoenix, AZ, sūnus Raimondą ir Joną, dukras Vidą ir Daną, aštuonis vaikičius Kanadoje. Dėl laidotuvių bus pranešta vėliau.

Kolekcija “Lietuvių aktorių balsai”

POETA. Lietuvių lyriką skaito Laimonas Noreika (1926-2007)

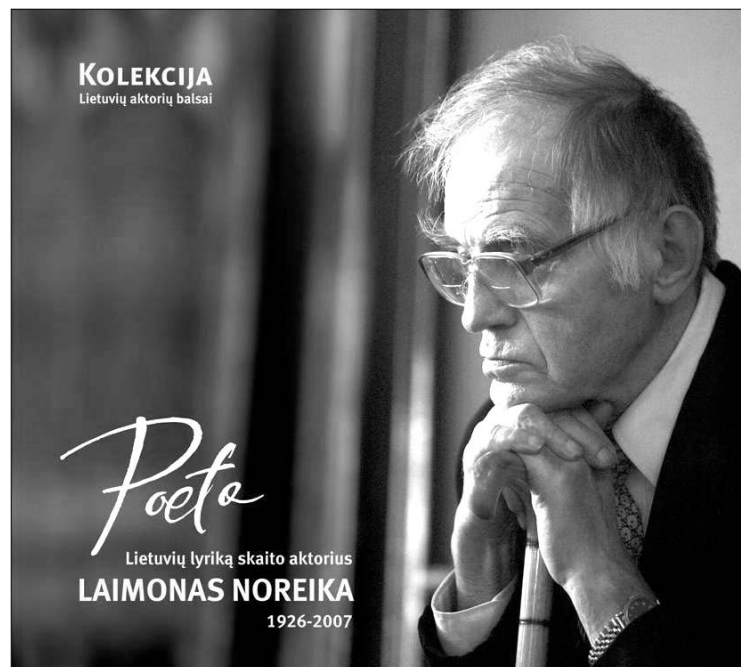
Laimonas Noreika – Lietuviško žodžio Vaidila. Aktoriaus balsas, jo dikcija ir tembras – atpažįstamas lietuviško pasaulio ženklas. Praplėšęs tylos uždangą XX š. septintuoju dešimtmečiu, jis pradėjo klasikos įgarsinimo tradiciją. Per keturiasdešimt metų aktorius parengė dvidešimt programų, kurias perskaitė daugiau nei 3,000 kartų. Skaityta ne vien Lietuvoje, bet ir išvykose, kur žmonės klausė ir suprato mūsų kalbą.

Sutaurinęs lietuvišką žodį savo siela, aktorius padėjo jam virsti kūnu: tūkstančių tūkstančiai sėmėsi išminties ir meilės iš Laimono Noreikos atskleisto lobyno. Atgimimo metais aktorius nuolat buvo tarp žmonių, jo balsu iš naujo prabilo į mus Maironis ir kiti tautos poetai. Į veiklos ištroškusias širdis dosniai biro lietuviybės perlai. Tapęs mūsų kultūros ir prisikėlusios Lietuvos turtu, Laimonas Noreika padėjo Lietuvai giliau įspausti savo pėdą amžinybės smėlynuose.

Maironis įrašytas į 100,000 plokštelių – taip buvo ruošiamos šimtątūkstantinės Sąjūdžio minios...

Šiame CD girdisi aktoriaus įskaityti šių poetų kūriniai: Adomas Mickevičius (1798-1855), Maironis (1862-1932), Vincas Mykolaitis-Putinas (1893-1967), Salomėja Nėris (1904-1945), Jonas Aistis (1904-1973), Justinas Marcinkevičius (1930), Marcelijus Martinaitis (1936), Alfonsas Maldonis (1929-2007), Vytautas Mačernis (1921-1944), Algimantas Mackus (1932-1964), Julius Janonis (1896-1917), Paulius Širvys (1920-1979), Simonas Daukantas (1793-1864), Jonas Mekas (1922). Skambėjimo trukmė 80 min.

Norintieji įsigyti šiuos CD gali užsakyti paskambinę į BalticCom tel.: 1 630 626-1262 (JAV) arba rašydami mums laišką vienu iš adresų: balticcom@yahoo.com arba 2224 Country Club Dr., Woodridge, IL 60517. Inf.

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271-7171

(905) 785-3900

115 Lakeshore Road E.
Mississauga, ON L5G 1E5
www.watersidedental.ca

104-3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, ON L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

Bloor West Village
DENTAL CARE

**Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas**

2373 Bloor St. West

Tel. (416) 763-5677

Advokatas

**ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM**

- ♦ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ♦ imigracija į Kanadą
- ♦ testamentų sudarymas
- ♦ palikimų tvarkymas
- ♦ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ♦ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklalapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

**KESMINAS
ART STUDIO**

PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzas, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas (905) 510-4707

El.paštas: kkesminas@hotmail.com

LEDAS REFRIGERATION

**AIR CONDITIONING & HEATING
PRIEŠSEZONINIS ORO VĖSINIMO SISTEMŲ**

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328

ORTODONTAS

(Orthodontist)

DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.

2326 Bloor Street West, Suite 200

(Prie Jane gatvės)

416 769-2526

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2008 m. liepos 16 d. ir liepos 30 d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2008 m. liepos 16 d. ir liepos 30 d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300* off COUPON for 1 parcel **\$300* off**
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

SPAUŠTUVĖ
PRINTING
NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus. Priimanamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON (prie Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

**TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ
PRENUMERATORIAMS:**

jeigu savitraščio pristatymas vėluoja daugiau kaip 3-4 dienas, pateikite savo adresą

**KANADOS PAŠTO
BENDROVEI**

tel. 1-800-267-1177

arba el. paštu, tinklalapyje www.canadapost.ca (pasirinkite Resources skyriuje "Contact us", tada "General Customer Service")

OVER A CENTURY OF SERVICE
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Šiluvos Marijos paveikslas Gerojo Ganytojo šventovėje, Wasaga Beach, ON

Vasagos ir apylinkių lietuviai su Švč. M. Marijos paveikslu Gerojo Ganytojo šventovėje š.m. birželio 29 d.

Ntr. K. Poškaus

Nors dangus buvo apsiniaukęs ir lietutis kartas nuo karto lašnojo, Gerojo Ganytojo šventovėn rinkosi tautiečiai džiugiai nusiteikę. Jų nuotaiką dar labiau kėlė Marijos giesmės, kurias giedojo šventovės choras, vadovaujamas mūsų vargonininko Algio Ulbino. Marijos giesmių koncertui pasibaigus, pasigirdo *Pulkim ant kelių*. Iškilės prasidėjo prie šventovės pagrindinių durų. Šiluvos Mergelės Marijos paveikslą pasitiko su smilkalais ir išeivijos lietuvių malda klebonas kun. Vytautas Staškevičius. Altorėlį su paveikslu nešė Moterų būrelio sekretorė Jūratė Batūrienė, Gerojo Ganytojo misijos religinės sekcijos atstovė Cecilija Pakštienė, Gerojo Ganytojo misijos pirmininkas Romas Dūda ir ilgametis zakristijonas Adolfas Kanapka. Prie altorėlio su paveikslu gėlių pintinę padėjo Moterų būrelio pirmininkė Joana Dūdienė ir Pensininkų klubo išdininkė Birutė Samsonienė.

Mišias koncelebravo klebonas kun. Vytautas ir prel. Jonas Staškevičiai. Mišių skaitinius skaitė Aldona Vitkienė, o pamokslą pasakė prel. Jonas, surišdamas Šv. Petro ir Pauliaus šventę bei apaštalo Pauliaus jubiliejinių metų pradžią su Šiluvos Marijos apsimetimo jubiliejumi. Mišių aukas nešė Irena Punkrienė ir Antanas Svirplys. Mišiose labai gražiai giedojo mūsų choras, o vieną giesmę su choro pritarimu – sol. Alfredas Bražys.

Mišių pabaigoje klebonas pakvietė visus prie paveikslu nusifotografuoti. Kadangi tuo metu lauke lynojo, tai nuotraukos buvo padarytos šventovės viduje prie pagrindinių durų. Po to visi ėjome į misijos kavinę vaišėms. Jautėmės dvasiškai atsigavę ir dėkingi už visas Šiluvos Marijos suteiktas dovanas Lietuvai.

Šventės dalyvis

Kanados lietuvių katalikų kultūros draugijos "Žiburiai" (Tėviškės žiburių leidybų) valdyba metiniame posėdyje š.m. kovo 30 d. papildyta dviem nariais. Nauja valdyba posėdžiavo birželio 3 d. ir pasiskirstė pareigomis. Pirmininkė – Giedra Rinkūnaitė-Paulionienė, išdininkas dr. Česlovas Jonys, vice-pirmininkai *ex officio* – Anapilio klebonas kun. V. Staškevičius, Priskėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM. Nariai: V. Piečaitis, J. Kuraitė-Lasienė, L. Zubrickas. *Ex officio* nariai: Anapilio korp. pirm. J. Andrulis, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė. Valdyba primena, kad 2009 m. balandžio 18 d. bus švenčiamas Tėviškės žiburių leidybos 60-metis.

TORONTO

Valstybės dienos proga TŽ pasiekė šio turinio sveikinimas: "Brangieji, nuoširdžiai sveikinu visus su Lietuvos Valstybės, Karaliaus Mindaugo karūnavimo, diena! Tegū praeities tvirtybė duoda jėgų mūsų darbams, skirtiems Lietuvos Valstybės stiprinimui. Pagarbiai, LR Seimo narė Vilija Aleknaitė Abramikienė".

ATSIŪSTA PAMINĖTI

BUĐEKIME, nr. 153, 2008, pavasaris, 16 psl. leidinys skautams. Red. H. Gasperas, 107 Harlaxton Dr., Lenton, Nottingham NG7 1JD, England.

SKAUTŲ VEIKLA

• Prasideda Lietuvių skautų sąjungos (LSS) vadovybės rinkimai. Pagal galiojančius nuostatus, teisę dalyvauti rinkimuose ir balsuoti nustato šakų vadijos, rajono vadas/ė ir Tarybos pirmija. Tą teisę turintiems yra išsiuntinėtas *Kvieslys*, kuriam prašoma registruotis iki š.m. rugpjūčio 1 d. Rinkiminės komisijos pirmininko adresu: s. Edvardas Andriušis, 58 Romiga Lane, Palos Park, IL 60464, USA. Rinkimų nuostatai paskelbti tinklalapyje www.skautai.net. Taipgi iki rugpjūčio 1 d. su registracija pateikiami kandidatų siūlymai bei pasisakymai ar siūlymai. Inf.

PADĖKA

*Rožės – darželio gėlės,
Mūsų laimės ir draugystės
šypsena.
Širdį uždegs jos vėliai
Ir svajonė vėl nubus jauna.*

Norėčiau išreikšti nuoširdžią padėką visoms rengėjoms ir viešnioms, taip gausiai prisidėjusioms ir dalyvavusioms mano mergvakaryje birželio 14 d. Branginu jūsų išreikštą meilę ir paramą, esu dėkinga už dosnias dovanas, kurios bus itin naudingos man pradendant naują gyvenimą su Marc.

Su meile ir padėka,
Indrė Čuplinskaitė

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS

398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553

TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

*DOSNI ŠIRDIS...
GYVENA AMŽINAI*

LABDAROS lietuvių slaugos namų gyventojai visuomet šiltai priims jūsų norą pagerinti jų buitį ir bus dėkingi už paskirtas aukas bei palikimus.

SKAMBINTI: 416-232-2112/402

Norintys paaugoti savo laiką savanoriaujant suteiktų gyventojams didelio džiaugsmo.

SKAMBINTI: 416-232-2112/403

ADRESAS: 5 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1

tinklalapis: www.labdara.ca; el-paštas: finance@labdara.ca

LABDAROS fondas išrašo pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

PASIRUOŠĘ KELIAUTI PO EUROPA?

Kviečiame Paramoje įsigyti
**Euro valiutą ir
Euro keliavimo čekius**

(2975 Bloor St. W., į rytus nuo Royal York)

P. S. Keliaujantiems parduodame
sveikatos draudimą

PARAMA

2975 Bloor W. 1573 Bloor W. www.parama.ca

TORONTO

Anapilio žinios

• Liepos 2, trečiadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės palaidota a.a. Vanda Žukauskienė, 79 m. amžiaus.

• Liepos 3, ketvirtadienį, iš Lietuvos kankinių šventovės palaidota a.a. Eugenija Juzėnienė, 93 m. amžiaus.

• *Žodis tarp mūsų* knygelių liepos-rugpjūčio laidą jau platina A. Augaitienė sekmadieniais parapijos salėje.

• Anapilio knygyne gauta *Lithuanian Heritage* žurnalo gegužės-birželio laida. Taipgi galima įsigyti lietuviškų knygų, garsajuosčių bei garsaploškčių (CD) papiginta kaina.

• Šiluvos Mergelės Marijos jubiliejaus Kanadoje išlaidoms padengti renkamos aukos per išitus jubiliejinus metus. Jeigu atsiras likutis, jis bus persiųstas Kauno arkivyskupijai Šiluvos šventovės reikalams.

• Šių metų rugsėjo 28, sekmadienį, bus švenčiama mūsų parapijos 80 metų gyvavimo sukaktis. Prašome jau dabar tą sekmadienį pasizymėti dalyvavimui šioje šventėje.

• Prel. E. Putrimas organizuoja šventkelionę į 400 m. nuo Marijos apsireišimo Šiluvoje sukaktuvines iškilmes, kurių pagrindinė diena – Šv. Mergelės Marijos gimimo šventė rugsėjo 8 d. Kelionės trukmė – nuo rugsėjo 4 iki 18 dienos. Į kelionės kainą įskaitomas skrydis iš Toronto į Lietuvą ir atgal, viešbučiai, du valgiai kas dieną, autobusas ir keleivių vedlys. Daugiau žinių teikia Astra tel. 416-249-7710.

• Mišios liepos 13, sekmad.: 10 v.r. už a.a. Bronių Liškauską; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje liepos 13, sekmad., 10.30 v.r. už Čepų ir Kalpokų mirusius; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje liepos 12, šeštad., 3 v.p.p. padėka Dievui.

Kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centriui \$100 aukojo kun. K. Kaknevičius.

Šiluvos M. Marijos jubiliejaus komitetui aukojo: \$100 – J. Bernatavičienė, KLB Wasaga Beach apylinkė, A. Vitkienė, E. Ginčauskienė; \$50 – K.J. Batūros, V.E. Krikščiūnai, V. Stanionienė.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS su virtuve nerūkančiam ramioje vakarinėje Toronto miesto dalyje. Arti parduotuvės, geras susisiekimas. Skambinti po 4 v.p.p. tel. 416 656-6167.

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL, QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

Montrealio Šv. Kazimiero parapijos pensininkų klubas "Auksinis ratelis" užbaigė sezoną birželio 19 d. su pietumis, pyragais ir atšventęs narių gimtadienius nuo sausio iki birželio mėnesių. Stovi (I eilėje, iš k.) pirmininkė Elena Kurylienė, išdininkė Angie Šlekienė ir vicepirmininkė Lucy Mikalajūnienė

Prisikėlimo parapijos žinios

• Santuokos sakramentą priėmė Vita Šileikaitė su Frank Longhitano. Santuokai ruošiasi dr. Indrė Čuplinskaitė su Mark B. Cels.

• *Žodis tarp mūsų* liepos ir rugpjūčio mėnesių knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina \$5.

• Liepos 8 d. palaidotas a.a. Stasys Kiršinas, 87 m. Paliko žmoną Onutę Kanadoj ir tris seseris ir brolių Lietuvoje.

• Metinė maldininkų kelionė į Midlandą vyks rugpjūčio 24 d. Programoje – Kryžiaus kelias lauke 2.30 v.p.p., Mišios šventovėje 3 v.p.p. bei Lietuvos kankinių pagerbimas. Norintys vykti autobusu yra prašomi užsiregistruoti parapijos raštinėje. Kelionę organizuoja ir prie kelionės išlaidų prisideda Kanados lietuvių katalikų centras, kuriam vadovauja Kastytis Batūra. Kelionės kaina \$15. Nuo mūsų parapijos autobusas išvyks 11.30 v.r.

• Praeitą sekmadienį prisidėjo lietuviškai nekalbančių lietuvių kilmės vaikų stovykla, kuri tęsis iki liepos 19 d. Stovyklauja apie 100 stovyklautojų, kuriuos prižiūri per 40 vadovų. Stovyklos kapelionas prel. E. Putrimas su padėjėjais diakonais Antanu Blūžu, OFM, ir Alvydu Virbaliu, OFM. Stovyklos komendantai: Allen Žemaitis ir Ben Cottreau; slaugė Rasa Chomyc, muzikos vadovė Rasa Poskočimienė, vyriausia virėja Edie Houle su šešiom padėjėjom, ūkvedžiai – Kevin McLean, Algis Slapšys ir Ron Oleka. Šį sekmadienį, liepos 13, visi lankytojai kviečiami dalyvauti 11 v.r. Mišiose. Po Mišių vyks vaisės ir turtinga loterija.

• Pirmos Komunijos iškilmių nuotraukas galima atsiimti parapijos raštinėje, kuri darbo dienomis veikia nuo 9 v.r. iki 4 v.p.p.

• Mišios sekmadienį, liepos 13: 8 v.r. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 9 v.r. už a.a. Philomeną Spina; 10.45 v.r. už a.a. Aldoną Užupienę-Lukienę, už a.a. Oną Grigaravičienę, už Alfonsą ir Salomėją Pundžius; 12.15 v.d. už a.a. Stasę Liunienę.

LIETUVĖ moteris, turinti pedagoginį išsilavinimą, ieško darbo. Gali prižiūrėti vaikus. Tel. 416 259-9665 (namų) arba 416 854-6342 (nešioj.).

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį, liepos 13, pamaldos 9.30 v.ryto, kurias ves Paulius Kravecacas. Visais sielovados reikalais liepos mėnesį prašoma skambinti parapijos pirmininkui Petriui Šturmui: 905 274-3529; arba tarybos nariui Ernestui Steponui: 416 622-5896.

Lietuvių Namų žinios

• Liepos 6 d. Lietuvių Namų svetainėje pietavo per 140 svečių.

• Lietuvių Namų valdybos posėdis – liepos 22 d., 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

• Lietuvių Namai ieško tarnautojų, valytojų ir buitinųjų renginių metu. Suinteresuoti prašomi kreiptis į LN raštinę arba skambinti tel. 416 532-3311 vedėjui.

• Bare "Lokys" galima stebėti tiesiogines sporto, pramogines bei informacines Lietuvos televizijos transliacijas. Dėl platesnės informacijos, pramogų tvarkaraščio ir laiko prašome skambinti į LN raštinę, tel. 416 532-3311 arba į barą, tel. 416 534-8214.

Labdaros fondo žinios

• Trečiadienį, liepos 23, 7 v.v. įvyks Labdaros fondo valdybos posėdis Slaugos namuose. Bus patvirtintas Labdaros fondo naujų narių sąrašas. Skatnam visus lietuvių kilmės asmenis užpildyti "membership" blankus ir tapti šio fondo nariais. **Inf.**

Slaugos namų žinios

• A.a. Vandos Irenos Žukauskienės šviesiam atminimui pagerbti, giminės ir artimieji lietuvių slaugos namams "Labdara" suaukojo \$1,499.10. Labdaros fondo valdyba dėkoja gyventojų vardu visiems prisidėjusiems už jų rūpestį ir paramą. Dėkojame savanorėms V. Baliūnienei, B. Kazlauskaitei ir M. Povilaitienei už jų paaukotą laiką renkant aukas. **Inf.**

Remontui vykstant prie pietinių Lietuvos kankinių šventovės durų, Tėviškės žiburių lankytojai prašomi įeiti pro šonines duris (privažiuojimas iš kapinių pusės).

PADEKA

Toronto vyrų krepšinio klubas "Gintaras" nuoširdžiai dėkoja PARAMOS kredito kooperatyvui už finansinę paramą.

IŠNUOMOJAMOS savaitėmis dvi kabinos 3-4 žmonėms arti ežero, Vasagoje. Skambinti tel. 705 429-4120 arba 705 737-9101.

MONTREALQUE

Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila lankėsi Montrealyje, dalyvavo Kvebeko mieste vykusiame Eucharistiniame kongrese, aplankė Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero parapijas, susitiko su "Rūtos" klubo ir Kat. Moterų draugijos nariais. Nuotraukoje (iš k.) E. Mališka, G. Kuzmienė, vysk. R. Norvila, AV parapijos kleb. kun. G. Mioldažis Ntr. Z. Burkšaičio

Aušros Vartų parapija

Aušros Vartų klebonas kun. G. Mioldažis liepos 12-19 d.d. atostogaus. Tą savaitę Mišių nebus. Sekmadienį, liepos 13, Mišios bus 9.30 val., o liepos 19 d. 5 v.p.p. Kleboną pavaduos Šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. A. Volskis.

Julija ir Petras Adamoniai birželio 28 d. šventė savo auksinę vedybinio gyvenimo sukaktį. Prieš penkiasdešimt metų

Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Jonas Borevičius, SJ, juos sutuokė. Šioje pačioje šventovėje sukaktuvines Mišias atnaušavo kleb. kun. G. Mioldažis. Jam asistavo diakonas dr. K. Ambrozaitis, kuris skaitė Evangeliją ir pasakė šventei pritaikytą pamokslą. Prieš 50-tį metų jis patarnavo vedybų Mišioms. Skaitinius skaitė vaikai Danielius, žentas Rimas ir dukterys Marija ir Julija. Mišių auką atnešė sukaktuviniai, o jų vaikaičiai atnešė gėlių prie kryžiaus. Giedojo parapijos choras. Sukaktuvių vaisės vyko Bonaventure Hilton viešbučio La Castillon restorane. Sukaktuviniai susilaukė daug sveikinimų raštu ir žodžiu. Dukterys juos apjuosė jubiliejinėmis juostomis, o vaikaičiai Danielius seneliams ir svečiams violončele pagrojo pora kūrinių. Abu sukaktuviniai padėkos žodyje prisiminė nueitą savo gyvenimo kelią. **DS**

Kvebeko provincijos tarptautinių reikalų ministerė Monique Gagnon-Tremblay pakvietė diplomatinį 12 konsulinį korpusų narius pusryčiams į Chateau Laurier Quebec viešbutį. Tarp kitų dalyvavo ir Lietuvos garbės konsulas Arūnas Staškevičius su žmona Silvija. Po to buvo "Promenade Samuel De Champlain" atidarymas. Šis parkas – provincinės vyriausybės dovana Kvebeko miestui 400 metų sukakties proga. Atidaryme kalbėjo Kvebeko premjeras Jean Charest, miesto meras, "Promenade" projekto direktorius bei 400-mečio renginio komiteto pirmininkas.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės namų remonto darbus, statome "decks" ir dedame "patios". Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647 400-1153 (cell). Vokiškas patyrimas.

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, "plumbing" darbus. Skambinti Algiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

PUNIA

CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI

vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti

ALVYDUI GRIGUČIUI

cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628